

Ladislaus
Bartholomeoides

3763
MEMORIA
LADISLAI
BARTHOLOMAEIDES

Ecclesiae Ochtilensis V. D. Ministri.

Senioratus Aug. Conf. Add. Gömörensis postremo Senioris, Incliti vero ejusdem Nominis Comitus, cum Kis-Honth Art. uniti, circa annum 1808. et 1809. Historiographi, ad diem 18. Aprilis 1825. fatis functi,

seu
Genealogia Familiae
BARTHOLOMAEIDES,

Lineam Gömörensem maxime respiciens
Notis Historicis illustrata, Cineribusque
Patris sacra

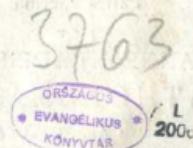
per
JOANNEM LADISLAUM
BARTHOLOMAEIDES,

ante hae Senioratus Aug. Conf. Add. Gömörensis Membrum, jam ab Anno 1825. Coetus Evanscili Uhorsshaiensis spud Neogradientes Antistitem,

—
PESTHINI,
TYPIS NOBILIS J. M. TRATTNER DE PETROZA.
1828.

Pers. Satyr. VI. vers. 57.

Quaere ex me, quis mihi quartus
Sit pater? haud promte, dicam tamen: adde
etiam unum,
Vnum etiam: terrae jam est filius.

Inclytis ac Venerabilibus Senioratibus
Aug. Conf. Addictis
Gömöriensi, Kis-Honthano, atque
Neogradiensi, speciatim
Spectabili ac Perillustri Domino
jun. SAMUELI de DRASKÓCZ

Compl. Comitatum Tabulae Judicariae e pri-
mariis Assessori, Inel. Comitatus Gomör Ord.
Judici Nobilium,

Scholae Nationalis Rosennaviensis supremo
Inspectori,
Dominis et Fautoribus longe Gratosissimis
Documentum Venerationis exhibitus
gratus offert.

Auctor.

Incliti ac Venerabiles Senioratus,

Spectabilis ac Perillustris
Do mine!

Qui, apud Gömörienses non modo natus;
sed et educatus extiti, ibique, a tempore
reditus mei ab Exteris pluribus Ecclesiis,
immo et Senioratui, Favore Publici ita ju-
bente, usque annum 1825. aetatis meae
38. servivi;

In Patre, ex Patribus, Ecclesiis Evang.
A. C. Kis - Hontanis centum annis et ultra
operam suam navantibus, proge~~to~~, Oris
Parvo - Hontanis multum me dñe, pro-
be scio;

Providentia ita disponente, ante bien-
nium et quod excurrit, membrum Senio-
ratus Neogradiensis effectus sum;

Denique, TVA Spect. ac Perill. Domi-
ne! singulari plene Benevolentia bacenus
gloriari potui, praesentis vero Opusculi
Editionem magna ex parte TIBI in acce-
ptis referre debedo;

Cui, exilem hunc Laborem meum, non
promerito, sed tanto magis per me ae-
stumando Favore, Inclytæ Universitatis
Comitatus Gömör Copia isthie adnexa te-
stante, typos subeuntem, inscribam
promtius, quam Nominibus VESTRIS
mihi semper venerandis?

Quod dum omnino, cum omni gratitudinis sensu facio, VOBIS quidem, qui Patrem et filium, seu nasci, seu educari seu foveri inter VOS voluistis, Patri Justa persolvens, illius et meo nomine, iterum iterumque debitas ago grates; TIBI, dilectum Neograd! cum proposito, in gremio TVI, vitam in silentio transigendi, Legibus Senioratus TVI debitam obedientiam praestandi, Praesides illius suspiciendi, Membra et Fratres amandi, amicam porrigo dextram; denique, TVVS Spect, ac Perill. Domine, TVorumque, tanto magis, et quoad tempus futurum, cultor permanere opto, quanto magis precor, ut, in nova Activitatis TVAE spaera, scilicet non ita pridem creati, cel. Gymnasii Nationalis Rosennaviensis supremi Inspectoris, Conatus TVOS, culturam Linguae Patriae promovendi, ex voto omuium Bonorum, felicissimus coronet eventus, TE vero, cum dilecto Patre viduo, cara conjuge Clementina, nata Ujházy, filiiis item duobus Gyula atque Ladislao in emolumenntum Rei publicae succreturis, Deus Ter Opt. Max. quam diutissime servet incolumen.

Scripsi in Uhorszka Die 1. Oct. 1827.

Nominum VESTRORVM

Cultor et cliens devotus

Joannes Ladislaus Bartholomaeides
Ecclesiae Evang. Uhorszakensis V. D. M.

C o p i a .

Inclita Universitas,

Spectabilis

Domine Vice-Comes,

Domini et Fautores longe Gratosissimi!

Dum adnexam Tabellam aeneam, et illi insculptam Mappam seu Imaginem Inclity Comitatus Gömöriensis Inclytæ Universitati praesentibus in Origine humilime praesentare sustineo; audeo simul quererere, an non justum sit una ex parte, ad praememoratam Mappam aeri incisam, p[ro]ae caeteris Inclytam Vniuersitatem, quippe quam maxime adinbet, adtentam reddere, alia ex parte vero, tali, in Archivo Inclity Comitatus, scilicet loco, asservationi ejusdem, vel maxime et convenienter et idoneo, hospitium habitaculumque impertiri? quo, ex manibus privatorum eliberata, Posteritati et Publicitati conservari possit.

Neque vero id, studio crassae alicujus Interessentiae ductus, facio, licet negare nolim, gressum hunc meum Interessentiae, sed honestae illi, et filio dignae, omnino adscribi debere.

Scilicet, qua filius, Patri, mihi et in Cineribus caro, Justa, ea ratione persolvere gestio, ut coner, Biographiam Ejus, qui

in Re Litteraria, dum viveret, non parum praestitit, et auctor imprimis: Notitiae Inclytiae Comitatus Gömöriensis Historico, Geographicó, Statisticae exstitit, typis exprimi curare, inter bonos amicos Defuncti distribuendam.

Hoc fine, et quidem ex sudoribus Defuncti aes necessarium colligo; hoc fine Inclytiae quoque Universitatí praememoratam Tabellam aeneam, cum illi insculpta Mappa, et praesentare et offerre, conscientiae haud duco, neque erubesco, me ex toto Inclytiae Universitatis concedere Liberalitati et Generositati.

Quod dum omnino praesentibus his meis facio, una vero declaro, operis praedicti Notitiae Inclyt. Comitatus superioris Hungariae Gömoriensis Historico, Geographicó, Statisticae, Mappam nunc per me insinuatam resipientis, aliquot adhuc Exemplaria, seu apud Spec. Dominum Assessorem Joannem Marton Ochtinae, seu apud me, venalia praexistere, Gratiis ac Favoribus expertis devotus, perenno in Uhorszka apud Neogradientes die 10. Martii 1827.

Incl. Universitatis

Cultor ac cliens humillimus
Joan. Ladislaus Bartholomeides.

Ad Inclytam Universitatem Inclytii Comitatus Gömör cum Kis-Honth, a. u. Dominos longe Gratiosissimos,

Libellus memorialis,
introserti.

Olvastatott az 1827-ik Esztendő Szent Iván Hava 5-dik's több következett Napjai a Pelsützön tartatott Köz - Gyűlében..

Végezés,

Kedvessen vévén ezen Megyének Bendei a Folyamodó által ajánlott Táblát, Nékie éret te 250. b. v. Ifskat, az Házi Pénz Tárból ki rendeltek, azon Táblának Gondviselését, a Levél Tárnochra bízván. Kolt mint fent,

Feljegyzette V. Notárius.

Kende Sándor. m. k.

Tabella Genealogica

Lineae Bartholomaeiorum
Gömöriensjs.

Bartholomaeus Eördegh, genuit
Anonymum, qui primus ex hac Familia
Pastor Evangelicus factus est, atque
Cognomen Patronymicum assumisit,
Credo fuisse Patrem
Samuelis, qui Sermones Sacros ex Au-
tographo paterno circa an. 1580. trans-
sumebat. Filius hujus fuerit
Ladislauus Belensis, qui ex Cath. Paluch
genuit
Joannem Ivancsiensem, a quo processit
per Barbaram Gallif
Jonas Kóviensis et Klenoczensis, ab hoc
iterum ex Cath. Chmelliuss
Joannes Pokoragyensis et Klenoczensis,
pater ex Susanna Turdelyi
Danielis Klenoczensis et Kraskoviensis V.
D. M. qui ex Elisabetha Kubinyi genuit
Ladislauum Ochtinensem V. D. M. qui
cum Cath. Marton suscepit
Joannem Ladislauum Uhorszaiensem, cui
ex Susanna Geduly natus est
Joannes Theodosius, Ladislauus Bohu-
slaus, Carolus Apollonius, atque Julius
Bartholomaeus.

Eadem Tabella cum Comitatibus Ramis.

Bartholomaeus Eördegh genuit

Anonymum, qui se Bartholomaeidem cognominavit, et procreavit

Samuelem, qui Sermones Sacros an. 1580 transumebat. Fuit is Pater

Martini, cuius posteros hacenus
connectere sequo.

Ladislai Belensis, qui genuit

Joannem Ivancsiensem, Patrem

Samuelis et Joannis, quorum
posteri apud Neogradenses et Pe-
teropolitanae existuant.

Thomae, qui V. D. M. Jeremiae, qui Jonae, Kóviensis et Klenoczen-
sis existuant.

Brissae et Jol-

sis V. D. M. Hic prouenit ex

Gathar. Chmelliuss.

Joannem, pries in Pokoragy
dein in Klenocza Pastorem et
Seniorem, cuius filius ex Su-
sanna Turdelyi

Danielem, Eperiessiai
peste sublatum.

Samuel, prius Recto-
rem in Klenocza, postea Ju-
visor fuit postea privatos
rassorem habitantem Taxo-
via.

Jonam, qui prius Pro-
prietatem in Klenocza, post
igit. Hie ex Eliza-
betha Kubinyi

in Klenocza, post
fuit, sine mascula prole
denatus.

Danielem, Rectorem hoc tempore in
Homloz apud Béhessenses improlem.

Paulum Polycarpum in infastia
morium.

Joannis Theodosii, Ladislai Bohuslai,

Caroli Apollonii, Juli Bartholomei.

Genus Bartholomeidum, est e numero
earum, Aug. Conf. Addictarum Prosapia-
rum, que in Hungaria complures Littera-
tos, ac in utraque Cathedra Docentes edu-
cavere. 1.) Origines ejus ad Comitatum Thu-
roczensem, multis litteratis Natalem 2.) No-
bileque Eördeghiorum stemma referimus. 3.)
Oportet autem surculum hunc mature a sti-

-
- 1.) Ejusmodi Prosapia, et sua foecunditate, et
surculorum egregiis factis, Civitati utiles, in-
ter Evangelicos Vngaros permulta et olim fuer-
unt, et nunc sunt. e. g. Aesiorum, Ambrosiorum,
Augustiniorum Bihliorum, Benedictiorum,
Bubenkiorum, Coroniorum, Hadichiorum,
Kleiniorum, Klessiorum, Krmaniorum,
Laniorum, Lowesaniorum, Lyciorum, Majoriorum,
Maszniciorum, Mokossaniorum, Perlicziorum,
Pilakiorum, Simonides, Sextius, Schulck,
Synapius, aliorum.
 - 2.) Schmalium, Centuriam Eruditorum, vel Lit-
teratorum potius Turociensium scripsisse,
inter omnes constat. Atque omnino ad hos
etiam Bartholomaeios idem Auctor retulit.
 - 3.) Familiaris, a Majoribus propagata, et ab
alii etiam confirmata, ast litterariis Documen-
tum nequum constabilita Relatio est, Bartho-
lomaeios cum Eördeghies ejusdem esse origi-
natis, atque eum, qui primus ex hac Gente Pa-
stor evasit, cognomen gentilium, quod cum
officio suo stare non posse putabat, in patro-
nymicum mutasse.

pite suo ablactatum et se paratum, utpote qui, jam an. 1580. cognomine Bartholomaei des insignebat, et sequenti Saeculo, cum eodem stipite Connubii conjungi poterat. 4.)

Primus e Bartholomaeiis, Evangelicus V. D. Minister is est, qui Patre Bartholomaeo Eördegh satus, relicto cognomine gentilicio, quod statui et officio suo non convenire putabat, a patre cognominari voluit. 5.) Vixit is ante annum 1580, atque haud dubie illi ipse est, e cuius Autographo filius, sacros describebat sermones, nobis hucdum superstites. 6.) Quale nomen proprium habuerit, et ubi sacriss operatus fuerit, hactenus ignoramus.

4.) Scilicet Georgius Eördegh, Catharinam, Joannis Ivanciensis filiam in Matrimonio habuit, id quod ex Inquisitione in Comit. Thurocziensi peracta, patet.

5.) Permutatio Nominum Saece. XVI. usitata, apud Thuroczienses imprimis obtinuit, id quod exemplo, multarum Nobilium familiarium ostendi posset.

6.) Documentum ejus ductu haec scribo, constat Fasciculis Sermonum, variis occasionibus et locis a pluribus dictorum, autem a S. B. T. transumtorum. Equidem has initiales litteras, singulo sermoni adscriptas. Samuelem Bartholomeides Trebostovinum denotare credo. Dolendum, quod nunquam nomen suum expresso adscriperit. Illas quoque, a quibus transumebat, similiiter notabat, e. g. transcripsi ex autographo R. L. M. T. Hunc tamen uno loco expressit per Rev. Lernhardum Mokossini Teu-

Filius ejus, Sacer itidem Curio, in Documento litterario, cuius nunc mentio facta, nomen suum saltem initialibus litteris S. B. T. identidem expressit, quas ego quidem Samuelem Bartholomeidem Trebostovinum iunnuere puto. 7.) Vir iste, an. 1580 jam ejus aetatis et conditionis fuit, ut sermones Sacros expaterno et aliorum Autographis, in usus proprios transumere necessum habuerit. Vixit iuxta idem Documentum usque an. 1627. videturque Sacro munere Teuto-Lipschae, Szilniczii, Turnae, ac Trebostovini defunctus.

Duos videtur habuisse filios, Martinum scilicet et Ladislauum, qui conjunctim scholam Neerensem frequentabant, et inter eos comparent, qui obitum Gregorii Horváth, ejusque conjugis carminibus deplorabant. Videntur desuper Libellus anno 1597. Bariphiae in 4. impressus sub titulo: Lacrimae Gymnasi Neerensis super praematuero obitu Magnif. Generosi et Incomparabilis etc. Do-

toliptensem. Alios descripsit ex A. P. id est, ex Autographo Parentis. Iterum alias Szilniczii ex Autographo Rev. L. L. H. an. 1611. describebat, id est a Joh. Lochmanno Hnibiczeno, An. 1604. chartas M. M. T. transumebat, quod haud dubia Martinum Mokossini Teutoliptsen sem indigitabat. Inchoata est Collectio ista an. 1590, continuata etiam per alios usque 1630. 7.) Quod litera T. Trebostovinum denotet, inde coniicio, siquidem filius ejus Ladislauus Trebostovinum se profiteri solebat. Potest tamen etiam de Turna, aut de Teutolipta accipit

minii Gregorii Horváth etc. et Generosae Nobilissimaeque Matronae Dominae Euphrosynae de Sember. etc.

Martinus iste, dupli Epigrammate Patrono suo parentavit. In utroque se Liptoviensem professus est, unde colligas, eum tum natum, dum pater apud Liptovienses officio defungeretur. Fata ejus, habitatio et posteritas, me latent. Ad posteros tamen ejus retulerim Matthiam, qui Briznae jus Civitatis consecutus est, filiumque genuit Michaelem, anno 1652. Ministerio initiatum. 8.) Joannem praeterea, Dluholuciae ad Muranium Pastorem 9.) Christophorum in Sáaros et Csetnek Rectorem 10.) Georgium anno

8.) Haec petita sui ex Judice Ordinatorum per Zablerum, in quo sequentia ocurrunt: Michael Bartholomaeus Briznenensis, P. Senatore Matthia, M. Helena Mikovini natus. Studuit etc. Eperiesini ab an. 1627. — 1631. sub Cyraco Jasoris et Joh. Szeregy Sarossensi. Hinc ad Ecclesiam Hanusfalvensem vocatus 25. April. 1632. inauguratorus.

9.) De Joanne Dluholucensi, et ejus filio Paulo eadem Matrica testatur ad annum 1666 sequentia: Paulus Bartholomaeus, patre Joanne in Ecclesia Dluholucensi Ministro, Matre Anna natus, didicit Alnoviae, Briznae, Leutschoviae, Rosnaviae, sub Nicolao Bugan et Paulo Hunno. Vocatus Tamásfalvam ad functionem ecclesiasticam 28. Maii. 1666 inauguratus a Martino Wagnéro, etc.

10.) De Christophoro vide Memorab. Prov. Csetnek. p. 144.

1654. in Diaconum Varnensem ordinatum
11.) Paulum, Joannis Dluholucensis filium
12.) ac Georgium Duboviensem 13.) omnes
Bartholomaeides.

Sed ad Ladislauum redeo, nos proprius
adtinentem. Is, dum Epigrammate, patronae
suea demortuae, conjugi scilicet Greg.
Horváth, parentaret, patria Thurociensem,
beneficio autem Horvalhianum Alumnum se
professus est. Ei in gratiam, Carmen ipsum
horsum adponere placet, quod sequens est:

Cum status est rerum, seriesque incertior aura,
Heu misero impendet quanta ruina homini?
Cur non o Superi manet immotumque ratumque
Haec quid mundi machina vasta capít?
Cerne modo vitae, quam cardo volubilis erret,
Pectora quem condit turbas pusilla suo.
Mors etenim sine lege novissima saevit in omnes
Et solet extremos annumerare dies
Aspicit ad nullos violentia ejus honores
Nec euram ullius Nobilitatis habet.

11.) De Georgio Varnensi testatur, Mart. Ord.
a Joach. Kalinka.

12.) De Paulo vid. Notam 9.

13.) De Georgio Duboviensi perhijet Libellus an.
1668. Bartphae in 4. excusus sub tit. Onoma-
steria D. Sam. Pomario a Discipulis oblatia
Eperiesinii. Hie, inter Logicos occurrit seq.
ejus Epigramma:
Spargant ergo μήλος, geminatis plausibus astra
Et nova eonelebrent gaudia terra fretum.

Georg. Bartholomaeides Dubovien.

E quid plura moror? redeat in Castra triumphi,
Victoris, quot quot acit generare solum.
Pars mundi cui nulla vacat, sed tota tenetur
Terra ejus, tamen hunc sub sua jura trahit.
Parcere non annis gravibus novit nec Ephesis
Non etiam a forma continet illa manus.
Sic quoque Sembriana, suis spes unica natis
Fida columna Viri, morte perempta jacet.
Non tenet hoc quisquam, quantus dolor inde
recurrat,
Et sint in vidua tristia signa domus.
Cur fugis Euphrosyne? que te, die, causa coegerit
Tristis? te Dea quae sustulit et mediò?
Cur linguis clarum pictate fideque maritum?
Qui sacro plenum numine pectus habet?
Te nati novitas reserata volubilis anni
Cur non detinet, cetera turba movet?
Gaudia nulla tuis praesto sunt, nulla voluptas
Esse potest, vivus spirat in ore dolor.
Extinctam dulcis, saevo illam funere conjux
Deslet, nec cessant imbre madore genae.
In gemit et prolis tristis, quam mille gementem
Circum erant famulæ, per lata tecta donos.
Ac Dominum largo gemitu et clamore sequatur
Amissam et Dominam, voce gente vocant.
Hinc sequitur coetus procerum matrumque po-
tentum
Alter, qui luctum, pectore, mente sovet.
Candida nec crudo sublueat ora rubore
Forma novi veluti marmoris esse solet.
Deflent Pierides, Charites, Dryadesque puellas
Fletque Medusæo, dedita turba vado,
Ispe velut celso genuisset culmine montis
Carpatius, horrificas exultul inde comas.
Et velut in lacrymas resolutus, gurgite vasto,
Stridentes fundit Poprad amoenus aquas,
Prodiit hac quoniam clara de stirpe virorum,
Et decus et facti gloria magna sui est.
Innocue vixit, coluitque haec labo remota
Officiis homines et pietate Deum.

Promta

Promta fuit fessia semper succurere rebus,
Sic Musis etiam, quae meruere tulit.
Contulit hoc illi naturæ nobile culmen,
Ut possit veris semper adesse bonis.
Haec gravis, haec pia sic etiam integratissima matrix
Donec in illius corpore sensus erat.
O! quam saepe suis reducem illam somnia singent
Conspicu optabunt, colloquioque frui:
Vos equidem flitis, sed nil juvat: ite querelas
Defunctæ potius moliter ossa cubent.
Namque Deo patri, in cunctis parere necesse est
Si qua facit, ju ta is cum ratione facit.
Quicunque ergo vides tumulum, dic ossa quiescent
Ultima dum summum finiet hora diem.
Ut veniente Dei nato acceptissima fiat
Hospes, dum refert, gaudia summa poli.

Ladislaus Bartholomæi Thurocensis
Horvathianus Alumnus.

Patet hinc, studuisse Ladislaum in Scho-
la Castellana Neerensi. Hac, cum patrono
suo Gregor. Horvath. an. 1597. expirante,
quo se contulerit, ignoramus. Hoc certum,
eum absolutus studiis, Scholæ Martinopolitanæ apud Thurocienses praefectus esse,
prout Melchior Michaelis testatus est, dum
an. 1621. in Ministrum ordinatus erat. 14.)
Quo anno id factum, ignoramus. Idem vero
an. 1610. festo Ascensionis Christi, in Mi-

14.) Documento est Index Ordinatorum a M. Joh.
Hodikio sup. in quo Michaelis haec de se: Mel-
chior Michaelis Martinopolitanus, patre Joani-
ne, & lauda alias Michaelis, Matre Barbara Kol-
lary, Helniensi natus, Praeceptore usus Casp.
Chrastellio deinde Ladislao Bartholomæides
in Patria etc.

nistrum Belensem apud Thuroczienses opera Samuelis Meliki, in Synodo Solnensi recenter creati Superintendentis, successor Emerico Paluch datus fuit 15.) Dum Legibus Contubernii Thurocziensis pro more subscriberet, quod intra annum 1610. et 1612. contigit, Trebostovinum se nominavit. Idem an. 1622. mortuo Comiti et Belensium Hero, Petro de Rewa Epigrammate sequenti 16.) parentavit:

Heu! sors infelix hominum, subiectaque fatis
Duris, que nulli pareceret seit Statui
Non quemquam splendor, non lausque decusque
Stemma nec excelsum et fortia facta juvunt.
O! saevam Parcam! quae tanto sanguine natum
Petrum de Rewa, sustulit et medio.
Qui fuit assiduus Cultor Jovae Omnipotentis
Inter magnanimos floruit atque Viros.
Ille per Hungaricas fuerat celeberrimus oras
Fama, consilio, justitia, arte, fide.
Quem non ambitio, nec fallax gloria rerum,
A miti abduxit, dexteritate gravem.
Id circa extinctum plangit Respublica Regni
Damna, quod hac una, plurima morte tulit.
At cuius nomen, terris fulgebat in istis
Nunc anima illius, regna beata colit.

Ladislaus Bartholomaeides Ecclesiastes
Belensis in Comitatu Thurocziensi.

15.) Vide Testimonium Ord. ejus, in originali ad manus nostras praeeexistens.

16.) Vide Libellus sub titulo: *Oratio funebris in Solemnibus Exequiis Spect. ac Magnif. Domini Petri de Rewa, Supremi ac perpetui Comitis Comitatus Thurotz — habita, Martinopoli apud*

Eundem Ladislauum an. 1632. Decanum in Fraternitate Turocziensi egisse, et an. 1634. vivere desiisse, ex Adversariis b. Martini Laucsek didici. Conjugem habuit Catharinam Paluch, antecessoris sui in Bela filiam, cum qua plures genuit liberos. Et filiorum quidem nonnisi unum Joannem scilicet scimus. Filiarum altera, Ladislao Gasparecz Incolae Belensi, altera ad Banocz elocata era.

Eius Conjugem Viduam factam, ad Possessionem Nagy - Jeszen cuidam Nobili nupsisse. Documentum litterarium perhibet. Idem Ladislauum qua bene valentem et Nobilem describit, qui scilicet suppellectilem suam pretiosiorem, et cum hac, Instrumentum contestandae Nobilitatis Generis, sive illud sic dictae Armales fuerint, sive fors Testimonium Communis cum Eörddeghiis originis, in arce Blatnica, tempore domesticorum disturbiorum, per expilationem amiserit.

Sequitur, ut filium Ladislai, Joanne m describamus. Hunc Iwantsiensem nominare solemus, quamvis eodem jure Kis-Palugyiensis, immo et Banovicensis dici possit. Nimirum omnibus his locis diutius moratus est. Natales ejus ante an. 1610. posuerim. Scilicet an. 1630. jam adeo adulitus erat, ut Praeceptorem suum Joh. Augustini, ex-

Thuroczenes 17. Julii 1622. impressa Casso-viae ex officina Danielis Schultz. 1623.

tra pomoeria Comitatus Turocziensis non tantum sequi, verum etiam in Transylvaniam iter meditari potuerit. Fata et acta adolescentiae, ipse, dum in Ministrum ordinaretur, pro more, sequentibus complexus est: Joannes Bartholomaeides, Turocio - Be'ensis, patre Rev. Ladislao Bartholomaeides, matre Catharina Paluch natus, primum in patria, post in Neczpal sub Franc. Zorkoczy studii, Martinopoli sub Georgio Rohács, Moschoviae sub Mart. Andreade, ac postea sub Elia Ladivero. Inde migrans, adjunxit me D. Johanni Augustini Okolicsnam in Rectorem vocato, ubi annum cum dimidio vixi, quem secutus sum etiam Olassinum et Alnoviam. Alnovia Bathorinum ivi, et Jac. Udvary et Andr. Varkony Rectores per annum colui. Inde Albam Julianam transire volens, in itinere factus sum filiorum Magnifici Bernhardi Nyári de Bedegh Paedagogus, per sesquennium. Unde iterum Solnac ad D. Joh. Augustini veni. Postea constitutor Praeceptor Gen. Adolescentis Stephani Petroczy, haereditarii Arcis Kasza. Tandem creor Rector Okolicsensis et postea Pastor Kis - Palugyiensis, ordinatus an. 1647. die 20. Octob. praesentibus Claris. Domino Seniore Georgio Parschitio, Melch. Smrtnjkio, Joanne Hucsera. Joh. Braxatore, et Simeone Fridvaldszky in Templo B. V. M. Liptoviensis.

Ad illustrandam hanc fatorum seriem, nonnulla alicunde adducenda sunt. Ex Ca-

taloris Docentium Scholae Alnoviensis 17.) constat, Joh. Augustini, Praeceptorem nostri, an. 1639. Jolsvam delatum, itaque noster quoque Parens, eodem anno Alnoviam devenisse censendus est. Quotsi isthic vel annum unum, ac Bathorini tantundem, porro in Aula Nyariana per sesquennium moratus est, certe Solnae, ac in Aula Kaszensi exiguo tempore morari potuit. Nam an. 1647. Rectorem Scholae Okolitsnensis fuisse, autographae testantur, quas die 17. Julii Melchior Smrtnjk Nikopolitanus V. D. M. ad eum dedit, quibus eundem ad supplendas Diaconi sui vices evocabat. Atque hoc eodem anno, in Ministrum Kis - Palugyiensem, a Superintendente Kalinkio, qui hoc tempore Ecclesias Liptovienses visitabat, in Ecclesia B. V. Mariae inauguratus est. Mansit Palugyae solidum decennium, scilicet an. usque 1657. mensem Novembrem, quo, Stationem hanc, cum Ecclesia Omnia Sanctorum, in eodem Comitatu existente, pertubavit.

Dum in utraque ad Liptovienses pertinente Statione sacra moraretur, an. 1649. die 5. Febr. in Congregatione Teutoliptensi, Pastor Kis - Palugyiensis, Legibus Contubernii subscrivebat. An. 1651. 8. Febr. in

17.) Videatur Historia Ecclesiae Alnoviensis a Ven: Paulo Wallaszky edita, ac Annalibus Schemniez. III. Cursus Tomo altero pag. b6. seq. inserta.

Congr. Generali Rosembergae habuit controversiam causa Decimae, et vestium sibi in pignus traditarum cum Steph. Palugyai. Anno 1652. d. 8. Jan. in Congr. Gen. Teutoliptsae, assignatus est, ei locus ad mensam post oratorem. Anno 1655 d. 20. Jan. creatus est Exactor mensae secundae. Anno eodem feria quarta ante festum Martini Nicopolii praesens erat cum nonnullis aliis, et ex eadem Congregatione missus est, cum Georgio Schmal Pastore Bodensi in certo negotio ad Cives Liptenses. An. 1659. d. 22. Oct. qua Minister Omnium Sanctorum habuit litem cum successore suo Theodosio Mikljan, causa pulli panni, tempore sui in Kis-Palugya Pastoratus, occasione funeris Martini Palugayay, pro altari oblati, et per dictum Mikljan rapti. Anno 1660. d. 21. Jan. Teutoliptsae creatus Vice Orator. Anno 1661. d. 19. Jan. in Congregatione Liptsensi mentio ejus fit, qua Banovicium promoti. 18.)

Evocatus vero est Banovicium prius quidem an. 1659. d. 22. Nov. per Communitatem oppidi, dein 6. Dec. per Gabrielem Illyésházy, postremo per utrumque Georgium et Gabrielem Comites, an. 1660. die 10. Januarii scriptis Vocatorialibus 19.) transiit eorum reapse, brevem habiturus man-

18) Testatur id Protocollum Fraternitatis, p. p. 211. 221. 226. 237. 243. 246-228-290. 302.

19) Litterae autographae Comitum in Protocollo nostro domestico prostant.

sionem. Ac in Gabriele quidem Illyésházio constantem habuit Fautorem, cuius alteram conjugem Evam, eodem adhuc anno die 11. Julii ad tumulum comitabatur, et pro sacris rostris laudabat; ast in Comite Georgio acerrimum nactus est inimicum. Ab hoc, Statione Banovicensi depulsus est. Quo praecise tempore id factum fuerit, dicere nescio. Id certum, eum an. 1662. die 11. Maij, jam in utraque Ozor Ministrum egisse, ac, jubente Superintendente Kalinkio, fata sua adversa Banoviczii perpessa litteris eo fine consignasse, ut, in Comitiis hujus anni, producerentur. 20.) Sed nec hic diu moratus fuit. Nam sive ab adversariis exturbatus, sive evocatus, Iwantsinam discessit. Anno certe 1663. die 30. Jan. Legibus contubernii Thurocziensis, qua Minister Iwankofalvensis subscribebat.

Atque hic jam Epochæ illa incidit, a qua posteris suis Iwancofalvensis dictus est, licet hic etiam temporariam habuerit mansiōnem. Scilicet hic morantem, tristia illa tempora, quæ Evangelicis Ungaris, nomine decennalis divexationis veniunt, occuparunt. Nam an. 1674. in tertia Pastorum Evangelicorum Citatione, et ipse Posonii comparere debuit, et cum inter eos esset, qui obtrusis Rever-

20.) Halinkianæ ad nostrum datae, itidem nobis ad manus sunt.

salibus, in neutram partem subscribere volebant, ad labores publicos Comaromii subeundos, condemnatus fuit. Haec vexatio tanta gravior pro eo esse debuit, quod iis accenseretur, qui Comaromii malis succubuisse, atque non tantum officio semet abdicasse, sed et religionem e urasse, arguebantur.
21.) Sed, uti de plurimis Comaromiensibus captivis, ita etiam de nostro, fama haec sparsa, columniis accersenda est. Ille enim ex carceribus dimissus, prius quidem ad parte. Turcis subjectas cessit, postea Iwanescinam rediit, ibidemque circa an. 1680. mortuus est. 22.)

21.) Videatur de his Lampae in Hist. Ecel. pag. 809. Sed Relatio haec Lampana, ex fama volante, que omnia auget, desumpta est. Certe de noonullis Lampio defectionis insimulatis, ostendi potest, eos Ministerio impostorum etiam defunctos esse. e. g. Georgius Lowczany Minister Nyustensis illlico ad stationem suam rediit, ut iam mense Octobri an. 1675. Senioribus Litteris ad Fratres Kis-Honthanos missis, proprio pugno et calamo subscribere potuerit. Georgius Petrmati alter ex captivis illis ad an. 1691. qua Minister Sziraghensis, in Matrica Neograadiensi adscriptus comparet, aequo etiam Karinckzy ad an. 1683. qua Minister Alsó - Sztregoviensis.

22.) Haec nituntur ex parte, Relatione Buriana in Mieciis, qui ad an. 1677. sequentia scribit: Ex horizonte Budensi, perscriperunt ad Confratres R. D. Bartholomeides, olim Pastor Banoviczensis post exilium, inde perpessum in Comitatu Thuroczeni Iwanosiensis et tandem ad Budam etc. Rev. N. Apostoli et R. Hrdina

Dum adhuc viveret, in Matrimonio Barbaram Gaffly habuit, genitique cum ea, praeter filias, filios quinque. Filiarum una Catharina Georgio Eördreh nupta erat, altera vocabatur Anna, 23.) Filii Samuel, Joannes, Jonas, Jeremias, et Thomas nominabantur. De singulo aliquid.

Samuel, dicitur fuisse conditor unius ex lineis Bartholomeiorum Neograidiensium, quod an ita sit, Fratribus illis decidendum relinquimus. Joannes, omnino unam condidit, qui natus est, dum Joannes noster Iwantsiensis apud Liptovienes, seu Kis-Palugiae, seu in villa Omnium Sanctorum Ministrum ageret. Idem studuit in Patria, dein Eperiessini, in Schola Castellana Rahovieni sub Banoviczio quinque annis. Ist hinc ad Kálno in Rectorem Scholae evocatus est. Transiit illinc ad Czerowo, unde vero in exilium migrans, iterum ad Scholam Ralnovensem rediit. Postremo Pastor

orthodoxiae addicti; quod imperturbare adusque (an. 1677.) ibidem concinat fuerint. Burius haec, de Bartholomeo Potrensi recensere putatur, in quo haud dubie erravit. Potrensis enim ille, a nostro diversus fuit, quippe Bohemus. Ut Matr. Cont. - Neograd testatur. Duo igitur in unum confusi sunt, probe tamen discernendi.

23.) Anna haec haud dubio illa est, quae uxor evasit Joh. Palaczky in Vag-Besztercze, seu Rectoris Scholae, seu Pectoris, mater Danielis Palaczky Rectoris in Nyustya et Iaho.

in Csuvar factus, an. 1693. die 11. Jan. ordinibus iniciatus fuit. Ex Csuvar ad Syragh translatus est, ibidemque an. 1704. diem obiit supremum.

Thomás, filiorum Joannis Iwantsienis alter, absoluto in Szent Iván, Briznae et Eperiessini studiorum cursu, itidem Minister factus fuit. Locum stationis ejus nominare non possum. Fata ejus saltem afferam, quae Joannes, frater ejus, tum in Czerovo Rector. ad Jonam, communem fratrem, Kövinium perscripsit sequentibus: frater noster dilectus, non pridem Ministerio iniciatus Thomas, his diebus per Croatas captus, vulneratus, vita privatus et martyris coronatus. Dolendum litteras, nec annum nec diem adscriptum habere. Intervim Jona in Rövi morante, ergo an. 1683. — 85. scriptas esse certum. 24)

Item Joannis atque Thomae frater, politum vitae genus amplexus, aliquamdiu Briznae habitávit, ducta in uxorem Fide, Nigrinyi Civis vidua. Hac demortua, Jolsvam sedem transtulit, ac Notarium Oppidi egit. Mortuus est anno Cirtiter 1702. filiamque reliquit Petro Benkár, Civi ejati elocatam, in frugi posteris huicdum perennantem.

24.) Cum jam anno 1690. Thomas iste Briznae studens, fuerit e Classe Prima, atque vices opponentis et respondentis sustinere potuerit, uti ex Studio Cathechetico-Biblico-Logico, anno eodem Leutsoviae impresso patet, sane jam tunc adultum esse, oportuit. Erat fors maximus aut alter natu.

Jonas Bartholomeides, ex filiis Joannis Iwantsinensis is est, quem, hic imprimis adtendere opportet. Condit enim Lineam Bartholomeiorum Kis - Hontanam et Gömöriensem. Natales ille suos, et fata aliqua, duum in Ministrum ordinaretur, expressit sequentibus: Ego Jonas Bartholomeides, natus sum Patre Rev. Joh. Bartholomeides Ecclesiae Iwantsiensis Pastore, Matre Barbara Gallfy. Postquam adolevi, contuli me dein Eperiessinum in Collegium, in quo dum aliquamdiu fuisse, vocor ad Ecclesiam Köviensem, et ordinor an. 1685. 4. Julii. Haec ille nimis breviter. Nos plura de eo dare conabimur. Natum se scribit patre Joanne, Ecclesiae Iwantsiensis Pastore, unde sequeretur, eum tum genitum dum pater Iwantsinae esset, qui, cum nonnisi an. 1663. eorum concesserit, noster autem Jonas 1719. denatus sit, sequeretur hunc, ante annum aetatis 55 denatum esse. Sed constat aliunde, eum Sexagenario majorem diem obiisse supremum. Ego proinde natum dixerim, dum pater apud Liptovienses Ministrum ageret, ac putarim, ideo Iwantsinae mentionem fecisse, quod a fatis, quae qua Iwantsinensis subiit, notissimus evaserit. Verosimile est, natum fuisse, dum pater in Ecclesia Omnia Sanctorum apud Liptovienses defungeretur munere, adeoque circa an. 1650.

Postquam aetatem adtigit, litteris excolendis aptam, pro ratione turbulentorum

temporum, in quae Adolescentia ejus incidit, pluribus locis studuit, quae ex certo Carmine, ad eum ab Amico perscripto, colligas, quod ita sonat:

Jona! perge pio, teneram conamine pubem
Instruere, hic etiam plurima dene f' res:
Laus in Liptovias tua deportabitur oras
Laus tua Thurotzio magna futura solo.
Epperie clarum te mirabuntur in Urbe
Turribus in Leutso te et tua facta canent,
Neosolii per te fundente praeconia vici.
Congerent pro te Lipschea teeta decus.
Ipse nam tibi Caesareos tot Brizna refundet
In mens' em quo April aevvit habere dies
Nostra quoque aeedet tam gratae Musa cohorti
Et tolle meritis, te super astra sonis.
Faustas ut numeres, pergrata precabitur horas
Ut videoas fundet, plurima seca preges.

Non video, quare Autor carminis, et
Scriptor epistolae, illud continentis, Locorum memoratorum, illo tempore Ludis litterariorum memorabilium, eo tenore mentionem fecisset, nisi Jonas, iisdem in Ludis studuisse. Dolendum est, epistolam sine die et consule exarata, Scriptoris etiam nomen, nonnisi symbolice expressum.

Interim an. 1681. aut sequenti scriptum esse inde patet, quod sit Briznam ad nostrum, eotum Scholae ejatis Collaboratorem, exarata, quod, nonnisi indicatis annis fieri poterat. Amiserant Briznenses an. 1073. Ecclesiam, an. 1074. Scholam, utrumque pro brevi tempore 1681. et sequenti receperant. Nisi fors nostrum, sub decennali illa perse-

cutione Briznae latisse, et ante restitutum publice exercitium, informandae pubi operam dedisse dicamus.

Interim vero similis est, Jonam nostrum tempore restaurati Exercitii, seu cum Simonide, ab exilio reducere, seu ante ejus redditum, Scholam docuisse. Quippe Epistola, Carmen supra adductum continens, inscriptionem habet sequentem:

„ Ab Humanitate, Litteris et Pietate comm., mendatissimo Juveni Jonae Bartholomaeides, in Schola Briznensi Collaboratori sedulo, Domino Amico et F. fratris instar observando.

Qui has litteras et carmen, cum brevi illa faturum descriptione, quam Jonas, dum Ministerio initiatetur, dedit, contulerit, mirari et indignari potest, eum tantas, status sui in Adolescentia mutationes, silere potuisse. Equidem sua et patris fata, et continuatum illis locis scholarum usum, scribere non ausum dixerim. Eandem Epistolam et Carmen, si cum brevi illa delineatione tempore susceptorum Ordinum data, combinaverimus, sequentem texere possumus, cursus ejus scholastici Descriptionem.

Studuit primum in Patria in Villa Omnium Sanctorum, tum Teutolipcsae in Ludo ad patriam proximo. Postea Neosolum, Leutsoviam, ac priori vice Eperiessum adiit. Hos Ludos, ante an. 1676. adiisse censendus est, siquidem Banoczium, quian. 1676.

Rahoviam evocatus est, quinque annis Documentem audire, officio Collaboratoris Briznae defungi, altera vice Eperiessimum adire, ac an. 1683. Kövinium in Ministrum evocari potuit. Notandum vero est, vitam ejus scholasticam, uti fratrum etiam in ea tempora incidisse, quibus patri Joanni cum exilio et persecutionibus conflictandum erat. Postquam altera vice Eperiessimum redierat, Commendatione Professorum Collegii, Kövinium in V. D. Ministrum evocatus, atque die 4. Junii 1683. muneri suo initiatus est. Testimonia ordinationis subscrispsit, qui ipsos Ordines contulit.

„Philippus Hentschius, Ecclesiae Germ.
„Cassov. Pastor, atque Reverendissimi et
„Excellentissimi Domini M. Michaelis Liefl-
„manni, sex Lib. Reg. que Civitatum su-
„per Hungariae et Oppidi Saaros Super-
„indententis, vices sustinens m. p.

Delatus Kövinium, solidum triennium Ecclesiae praefuit, nimirum usque 1686. mens. Aug. Inscriptionem ejus in Matrica Senioratus Gömör. non inveni, quod haud dubie, intermissis ob tumultuosa tempora Congregationibus, tribuendum est. Anno 1686, mense Mayo Klenoczinum in locum Georgii Marcelli, qui diem obierat supremum, evocari coepit, ac reapse dein mense Augusto eorum transiit. Subscrispsit Legibus sacre societatis Kis-Hontanae an. 1689 die 6. Julii. Taxoviae congregatae, in qua dein, qua Pa-

stor Klenoczensis annum usque 1719. mensem Septembrem vixit, ac interea annis sex Consenioris, annis 8 Senioris munus administravit. Factus enim erat Consenior 1705. ac talis an. 1707. Synodo Rosenbergensi nomine Kis-Hontanorum interfuit. Talem in Assessorem erigendi Consistorii Patres Rosenbergenses elegere. 25.) Anno 1711. mortuo Georgio Paulinyi Taxoviensi Pastore, eodemque Seniore, ei in provincia successit, in eademque diem obiit supremum,

Virum hunc eruditum, non adpellaverimus, litteratum tamen et talem, qui usque finem vitae studueri dicere ausimus. Libros eum amasse, Bibliotheca collecta, pro tempore sic sat is et ampla et selecta, ostendit. Haec certe, eo mortuo, inter tres nationes divisa, apud singulum in pretio esse potuit. Constatbat a potiori theologicis et historicis Voluminibus, inter quae opera Lutheri Jenensis. Annotationes Erasmi in N. T. in folio, Historia Ecclesiastica Eusebii bohemice versa, similiter Historia communiter Tripartita dicta, utraque ex editione Weleslawini, opera Josephi Flavii in folio etc. eminuerunt. Eundem virum, libros diligenter volvisse, quae ipse ad alios scripsit, aut consignatum reliquit, testantur.

25. Videantur: Acta et Conclusiones Synodi Augustano Evangelicorum, Ecclesiasticorum et Secularium etc. Rosenbergae Anno Domini MDCCVIII. mense Apr. celebratae.

Dispositiones sermonum ampliores, diligenter scribebat, prout aliquot cursus anni, huc dum superstites, ostendunt. Eloquenter slavica imprimis pollebat. Statura dicitur fuisse procula corporisque firmi. Barbam alebat proxilam. In conversatione privata comis svasis, jucundus cum aliis, in domesticos severus et acer.

Idem Klenoczini degens, tempora vixit, ob tumultus domesticos periculosa. Bellum quidem Civile Töklyanum, his in oris jam conquiererat, et miles, praesidiarius, contra quem tantae indigenarum personabat querelae ipsi non videtur fuisse molestus. Certe Joh. Alexander Rotenhan, primarius Legionis Hohenzollern Capitanus an. 1691. in Klenocz staviva habens, testem Baptismi nati eius filii, agebat. Ast subsecutis motibus Rakoczianis, non potuit non adversa perpeti. Nam mox Germani, mox Hungari Klenoczium etiam occupabant. Praeterea latrociniis implebantur omnia 26.) Uxorem Jonas noster Catharinam Chmellius habuit, Michaelis Chmelli Senatoris Briznensis 27) filiam, quae ei haud dubie tum innotuerat,

26) Ad haec tempora, referendus famosus Praedonum Dux Janossik dictus, qui recte Klenoczii intercepimus fuit.

27.) Pater hicce Ataviae nostrae, filius erat alterius Michaelis, qui patre itidem Mich. Chmelli Pastore Teutolipesensi genitus, post reditum ab Academiis, prius Bitsae Scholae Rector

dum

dum collaboratoris munere, in Schola ejate fungeretur. Hanc ille an. 1684. Kövinni degens, in vitae et fortunarum sociam adsciverat. Genuit cum ea proles 9; filios quidem 5. filias 4, Primogenita fuit Maria, nata an. 1685 d. 7. mens. Sept. cui inter alios qua testis Baptismi adstabat Andr. Barat, Rákossiensis V. D. Minister. 28.) Translato ad Klenocz nata est filia altera Susanna scilicet an. 1688. an. autem 1690. filius Joannes, quem an. 1691. sequebatur Daniel, cui testis Baptismi contingit etiam Joan. Alexander de Rotenhan ex Bambergia, Regiminis Hohenzolleriani primarius Capitanus in Klenócz hybernans 29.) Filius hicce ejus, jam fere adultus, dum

erat, postea Diaconus, subseque Martinopoli, Ilaviae et Briznae Pastor fuit, ac posteros eadem in Urbe reliquit. Michaelem nostrae Catharinæ, et filii Daniellis patrem.

28.) Maria haec cum Melchiore Rubinyi, cui nupsit, genuit Elijam Rubinyi, prius in Toptorzs Hectorem, dein Pastorem Csetnekini, R. Brezoviae, in Pongyelok et Osgyanini. Conf. Memorias nostras Üng. Witteb. pag. 259.

29.) Testimoniū perhibuit manu sua sequens: Georg. Wolfgangus de Rotenhan, genuit Joh. Alexandrum de Rotenhan ex Bambergia natum, qui in Quartirio hyberno in Klenocz Comitatū Minoris Honth ex Baptismo levavit Danielem Bartholomeum, quibus testor propria manu et sigillo subscriptum. Datum in Possessione Klenocz 29. Jan. 1692. Sacri Romani Imperii, Regiaeque Majestatis Sub Reg. Serenis. Princ. de Hohenzollern, constitutus Capitanus Primarius (L. S.) I. A. Rotenhan.

Eperiessini in Studiis tempore pestis moratur, diem obiit supremum. An. 1604. nata est ei filia Juditha, quae mox mortua fuit. An. 1696. filium suscepit Samuelem qui postquam adolevisset, aliquo tempore Rectorem Scholae in Klenocz, ad latus fratris sui Joannis egit, postea missus Ecclesiastico, politicis et oeconomicis negotiis se mancipavit, atque an. circiter 1760. in Tiszolt mortuus est. Anno 1700. accepit filiam Juditham, an. autem 1702. filium Jonam, in infancia mortuos. Postremus prolium erat alter Jonas, an. 1704. genitus, qui aliquamdiu Provisorem Bonorum in Aulis, satis infelicer egit, postea privatus vixit, ac an. circ. 1778. in Klenocz mortuus est.

Decessit Atavus noster an. 1719. 17. die mensis Sept. tumulo illatus die 8. Octob. Qui pro nostris sacris hac occasione dixerit nos latet. Solum Carmen funebre, a Michaele Holko Scholae Tiszolcensis Rectore postea Pastore Ochtinensi, decantatum, nobis superest. 30.) Ex eodem constat, Jonam Bartholomeides, in Ecclesia Klenocensi, fere dimidium aetatis, annos nimurum 31. in Consenioratu 6. in Senioratu annos 8. in matrimonio septem et triginta vixisse, atque

30.) Communicatus fuit cum Patre meo, per ne-
potem Auctoris Plur. Ven. quippe Mathiam
Holko, h. t. Rima Banensem V. D. Mini-
strum, et Senioratus Kis-Honth Seniorem,
Protocolloque familiari illatum.

annos circiter tres et sexaginta natum, de-
cessisse. Dum moreretur, praeter conjugem,
tres filii, duae filiae superstites erant. Filiorum
maximus, qui jam describendus sequitur erat:

Joannes Bartholomeides, quem Po-
koragyensem et Klenocensem nominare
solemus. Natus is fuit Klenoczii an. 1690.
die 10. Feb. renatus est. Testes Baptismi
habuit; Georg. Pauliny Taxoviensem V. D.
M. et Cont. Seniorem, Nicolaum Nohaidem
Pilensem, Joh. Rissium Kokaviensem, Joh.
Poldia R. Brezoviensem, Martinum Laukonides
Corono-Banensem, Pastores. Aderant
etiam viri graves Status politici: Steph. Ku-
binyi Vice-Comes, Joh. Kubinyi Comita-
tus Assessör.

Infantiam egressus, et Studiis dicatus,
elementa litterarum Klenoczii didicit. Post
an. 1700 extraneos coepit frequentare Ludos.
Ac primum quidem Rahoviam missus fuit
ad Danielem Palaczky, ex sorore parentis
Anna natum, an. 1703. die 4. Julii ad Ra-
ho ex Nyustya evocatum. Anno 1705. jam
Rosennavaiae, simul cum fratre Daniele literas
coluit, sed eodem Anno uterque Epe-
riessinum transivit. 31.) Isthic usque Maium

31.) Prius patet ex Ludo Scenico 1705. sub tit.
Fata Ungariae etc. Rosennavaiae producto, cu-
jus uterque pars fuit, Joannes quidem in Classe
Poetarum, Daniel inter inferiores: posterius
constat ex Meletemate subtit. Prognosticon Pas-
sionis Dominicae ante Pascha hujus anni Epe-
riessini edito, in quo noster Petri personam
sustinebat.

1708. mansit, deinde ejusdem mensis die 10. publico ornatus Testimonia 32.) iter ad Exteros, associatus lateri Danielis Krmann 33.) direxit, cum eodemque Bartpham pervenit, unde porro cum aliquo magni nominis Mercatore versus Civitatem Polonicam Goncz dictam, ivit, ac die 9. Julii Varsaviam pervenit. Voluit hinc Thorunium ire Krmannus, verum, mutato consilio, directe cum nostro Regiomontum tetendit, eoque die 21. Julii devenerit. Hic die 26. Julii Prorectore Davide Blaessing, Decano Facult. Phil. Laurentio Weger Ling. Haebr. Prof. Numero civium Academiae inscriptus est. Interim ejus isthie mansio, opinione brevior fuit. Vix enim aliquot diebus hic erat, dum ei innotuisset, Pietismum altas Regiomonti radices egisse, quod, postquam Krmannio, ibidem adhuc moranti narrasset, et eum illico Regiomonto discedere, et Ge-

32.) Testimoniales hae prostant in nostro Domestico Protocollo.

33.) Variae erant de hoc itinere Hrmanni opinaciones. Fuere qui dicerent, eum petendorum a Rege Svecorum Carolo XII. auxiliorum a Rhotzianis ablegatum, affirmarentque, eum Regem ad Pultavam morantem adiisse, pugnae isthie infelicitate pugnatae adfuisse, cum Rege in Turciam fugiente Benderam ivisse, hinc domum rediisse. Sed Relationes hae, rationi temporum contrariae sunt.

danum concedere jubet. 34) Itaque huc, cum aliis etiam Ungaris concessit, pervenit, que die 27. Julii. Sed neque hic Musae arridebant, cogitabatque abire Grphisvaldiam Pomeranorum. Quare ad Patrem litteras dat, die 8. Sept. 1708. scriptas, petitque vellet Genitor, mediante Profes. Rezik in eo elaborare, quo Stipendii Regii. Grphisvaldensis, Ungaris a Carolo XII. resoluti, evadere possit particeps. Sed hoc quidem tempore, Grphisvaldiam non pervenit. Certe ad manus sunt litterae, ab eo Dantisci morante, ad amicos, item ab amicis ad eum Dantiscum datae, quae eum annis 1708. 1709. 1710. usque 20. Jun. anni 1711. hic moratum palam faciunt. Itaque nonnisi ab hinc Grphisvaldiam adire potuit. An. 1715. mensie Julio jam domi erat, ut ex litteris a Michaeli Chmellio, ejus avunculo, ad eum, jam in Klenocz morantem datis, patet, ex quibus vero simul, recte eum tum rediisse colligas.

Dum Gedani morarelur, privatis et Publicis calamitatibus pressus, et yix non opresus fuit. Vixit nimirum in Summa paupertate, et subsidiorum vitae defectu, cui parentes vel ideo subvenire non poterant, quod annis illis pestis Europam pervaegaretur, quae eundem etiam Gedani tamdiu detinebat. Morabantur cum eodem Gedani Ungari plures

5.) Haec, et quae sequuntur ex litteris autographis, a nostro ad Genitorem datis hausta sunt.

e. g. Schroeter, Milleter, Bátsmegyei, Czabányi, Hagymássy, qui puerorum Praecep-
torem egit, et Paulus Tesselik, praeterea
Paulus et Andreas Ottijk.

Cum viro, postremum nominato, qua-
dam vice Dantisco Regiomontum navigabat,
qua occasione, navi fulgere tacta et accen-
sa, summum adiit vitae discriben. Tristis
hicce eventus, pro utroque memorabilis,
et tota vita efficax fuit. Et Andreas Ottijk
quidem, navigationem hanc, in parietinis
domus suae in Ozorocz, arte pictoria de-
lineandam curavit, ac, cum Spectatores ad-
dubitantes subinde experiretur, Testimo-
nium, quo veritatem confirmaret, a nostro
Joh. Bartholomaeides, datis ad eum litteris,
petebat, et obtinebat. 35.) Abavus noster,
memoriam hujus eventus, alia ratione, ut
postea dicemus, renovare et confirmare so-
lebat.

Ad pauca illa, quae de ejus actis et fa-
ctis Gedanensibus scimus pertinet, quod an.
1710. die 12. Julii sub Praesidio Gottlieb
Schelgwigii publice disputaverit, quod item
transitum ad Academiam Wittebergensem
meditatus fuerit. Memorabilis quoque est
Epistola ejus, quam mox sub initium vitae
apud Exteros actae, ad amicos Eperiesienses
scripsit, in qua, ipse necrum aetatis adul-
tae, maturum et adultum, de pruritu, justo

55.) Litteras Ottlikianas autographas, Proto-
colon nostrum domesticum habet.

maturius ad Academias exeundi, tulit judi-
cium. 56.) De fatis et actis Griflensis Waldensibus
nil nobis constat, quam vis triennio isthic
eum moratum, oralis perhibeat relatio. Id
mirum, eum tempore susceptorum Ordinum,
hanc vitae sue Epocham totaliter subti-
cuisse.

Rediit autem ab Exteris, quod Patrem
suum, diem supremum obiisse, etsi falso,
relatum accepit. Reduci plures Stationes
offerebantur, quas, incertum quare? non
acceptavit. Mansit ergo ad latus patris an.
usque 1717. Hoc anno mense Novembri ad
Felső Pokoragy evocatus, die 15. Officio
Ministeriali imatus fuit, ac die 24. actuum
ibidem introductus est. Legibus Contubernii
non nisi an. 1719. die 14. Junii eo in con-
ventu subscriptis, quem suus Pater, idem
que Contubernii Senior Taxoviae postremum
celebravit. Mansit in Pokoragy biennium, ac
eodem 1719. die 1. Nov. in locum patris ad
Klenocz evocatus est.

In Statione Klenoezensi, annum usque
1755. mensem Majum vixit. Praefuit vero
intra hoc tempus, non tantum Klenoczen-
sisibus, verum etiam Contubernio Fratrum
in Kis-Honth, prius quidem qua Orator,
postea Consenior, autem ab an. 1759. us-
que mortem qua Senior, ac meruit omni-
no, ut eminenter et communiter Pán Se-
nyor nominaretur.

56.) Hae quoque habentur in Domesticis Adversa-
riis prostant.

Eo Klenoczensibus ministrante, Coetus hic alma fruebatur, pace, communitasque, post cladem an. 1710 peste illatam, vehementer aucta est. Oratorium ejus circa an. 1720. turri auctum, autem, circa an. 1740. dilatum fuit. Schola copiosam Juventutem habuit, quam informabant Magistri sequentes: Samuel Bartholomeaides germanus frater Joannis, Samuel Bazylides, Joh. Broday. In vicinis etiam coetibus omnia pacata erant, excepto Taxoviensi et Pilensi, quem Plebani in Officinam Taxoviensem illocati, turbabant. Osgyaniensem pestis an. 1740. afflit, sed magis Parochus Catholicus Franc. Rozgonyi exagitavit. Cserentsienses in Pastorem suum Georg. Bahil insurgebant, eumique exterminalabant. Interim turbae Decimales, in Ecclesia Taxoviensi coepit, ac subseque ad reliquias Ecclesias Decimales propagatae, ad hanc Epocham spectant. In his postquam formalis Lis seu Processus juridicus enatus, nostrisque Agens, seu Advocatus, constituedus esset, nec ejus denominandi ante defixum Liti terminum, in domestico Comitatu Copia daretur: in causam attracti, ad vicinum Comitatum Neogradiensem profici ci cogebantur. Hoc iter nostro supremum laborum fuit. Nam postquam inde mense Aprili rediisset, acuta febri correptus, an. 1755. finem vivendi fecit.

Statura erat procera, membris ad pulchritudinem, facie ad venustam gravitatem

efformata. In Conversatione cum domesticis austri et durus, in Ecclesianos et extra-neos comis et blandus, rei familiaris negligens, nec tamen prodigus frugalitate defec-tum compensabat.

Litteris, et Scientiis egregie imbutus, filios ad excolendas liberales artes duxit, in eo culpandus, quod librariam, a patre acceptam suppellectilem, modum amplissimum habendo, augere neglexerit, eo contentus, quod aliorum, imprimis aliquorum exulum ejus tempore Klenoczii habitantium, et ejus beneficentia ex parte viventium, libros volvere potuerit. 57.)

Id quoque nostro in vitio ponebatur, quod singularibus quibusdam opinionibus imbutus, et ritibus deditus putaretur. Habebat scilicet in more, diem Sabbathi a meridie, et diem Lunae ad meridiem, non secus ac Dominicum, feriendo ab aliis distinguere. Intra illos temporis terminos, si quid sive domo, sive debito afferebatur, seponebat, nec uti eo, sive ipse voluit, sive domesticos permittebat. Ita v. c. si sartor, parata abs se vestimenta, vel calcarius cothurnos die Sabbathi a meridie adtulit, eorum usum nec ipse capiebat, nec liberis concedebat. Immo nec pecuniis, sibi ex debito illo tempore redditis, uti conservat. Si quis inventus est, qui res hoc modo

57.) Steph. Lencsányi et Samuel Bazilides.

sepositas, in suos usus, inscio se convertit, id non tantum non curabat, verum etiam gratum habere videbatur.

Haec agendi ratio, plerisque mira, immo absurda adparuit. Pauci causam noverant, quae sequens erat. Superioris monuimus, nostrum apud Exteros habitantem, et in mari Baltico navigantem naufragium passum. Periculum pro eo, a meridie diei Sabbathi, usque meridiem diei Lunae, duravit. Superato eodem, ipse votum fecit, renunciandi intra hoc tempus juri et usui rerum omnium, atque sic memoriam periculi continuo renovandi. Itaque rebus, quae sibi intra hoc tempus afferebantur, abstinentiū putavit. Qui factum hoc improbasevit, recogitet illud: quisque suos patimur manes.

In matrimonio Susannam Turdelyi habuit, Sam. Turdelyi Sziraghiensis V. D. Ministri filiam 38.) Vixit cum eadem usque an. 1755. diem 20. Apr. qua illa, repente e viuis excessit. Postea viduus usque mortem

38.) Is, dum Osztrolukan ordiaretur, ita de se scripsit: Sam. Turdelyi, Vetusolii, patre Rev. Sam. Turdelyi Bohemo Pragensi, Ministro Osztrolucenti natus, matre Dorothea Martinyi, studiis Eperiessini in Poesi sub Mart. Dubowszky, in Oratoria sub Joh. Rezik, Carpona sub Mart. Dubowszky Eperiessino exturbato, Gremniczii per triennium. Mortuo Rev. patre, successor eius denominatur, et 18. Maii 1697. Bartphae ordinatur.

mansit. Proles ex uxore genuit sequentes:

1. Samuelum, qui juvenilem ingressus aetatem, dum studiis graviter incubuit, Resmarkini morbo, quem veneficiis, alicui alteri intentis, autem casu in ipsum, primum illac transeuntem derivatis, tribuebant, apostemate intestinorum, et exulceratione manus consistente, correptus, diu cum eodem conflictus fuit, ac postremo admodum juvenis mortuus est. Ex filialibus etiam duae, Susanna nimurum et Sophia in infantia, diem supremum obire. Superstites fuere filii duo, Daniel atque Joannes 39.) Filiae tres, Catharina, Esther, et Maria 40.) omnes hi, Catharinam si excipias, dum pater decederet, Orphani, mediis vitae non provisi, man-

sere.

Daniel Bartholomaeides, erat Johannis

nunc descripti, ex Susanna Turdelyi, pro-

39.) Joannes hic, absolutis utcunque Kesmarkini et Miskoltzini studiis, quod esset subtimidus, statui Oeconomio se devotus. Duxa ergo Briznobanyae conjugae, Susanna Posch, Danielis Banki relicta, Civis factus est, vixit que ibidem usque 1810.

40.) Catharina nupserat Martino Szerecsen Nobili civi Rosenaviae. Mortua est an. 1808. ad latus sui generi Joh. Olearii Praeceptoris scholae in Ispas Mező. Esther, Joh. Fröhlich Rectori Scholae Klenocensis, viduo facto, mortua circa an. 1790. Maria facta fuit Consors Andr. Bubanka, tum Rectoris in Klenocz, postea V. D. M. in Alsó-Sajó, ac postremo pastoris Ochtinen sis, mortua praecociter.

genitus, mediocris natu filius. Primum lucem conspergit Klenoczii anno 1728. aut 1729. 41.) atque hic etiam litterarum initia jecit. Translocatus dein Kesmarkinum, admodum puer, prius, adlatus fratris sui Samuelis, posthac, eodem aegrotante et mortuo solitarius, diutius studuit, atque isthic totum Cursum Scholasticum, ducit Joh. Fontani in Gramaticis, Joh. Adamii Moes in Rhetorica, Georgii Sartorii in Philosophicis et Theologicis, peregit. Postquam Georgius Sartoris ex Schola Kesmarkensi ad Ecclesiam Batisfalvensem translatus fuisset, ei demque in Rectoratu Phil. Jac. Münnich successisset, nostro, ulterior mora Kesmarkini displicuit, quare rediit ad Patrem, qui eum ad oras exterias mittere meditabatur. Huic proposito dum uteque intentus est, moritur drepente an. 1755. pater, Klenoczenses autem utriusque amantissimi, Danielem patri successorem destinant. Elaboravere primum in promovendo eo Ecclesiani quidem, tum, qui ex Familia Kubinyi Patroni cluebant, concordibus studiis: postea in partes itum est. Et Ecclesiani qui-

41.) Annum natalem Avi hujus nostri, siquidem Matrica Klenoczensis illius aetatis non prostatet, computando Annos Ministerii suscepti, eruimus. Scilicet ajebat idem avus noster, se anno aetatis sua 25. patri in officio successisse. Constat autem istud an. 1753 evenisse, itaque retro numeranti prodit annus natalis 1728. aut 1729.

dem, in promovendo ad Cathedram suam Daniele, non tantum concordes, verum etiam ita constantes fuerant, ut nullis quorumdam ex terrestribus Dominis et V. D. Ministris moliminiibus, a proposito dimoveri potuerint; Sed inter eos, qui Patroni nominabantur, et vicinos V. D. Ministros reperti sunt, qui Danieli qua juveni, et, ut putabant, non satis docto, Stationem hanc denegabant, et vel ipsi eandem anhelabant, vel aliis dignioribus collatam cupiebant. Destinabatur in primis, insignior haec Statio Viro, citra Controversiam egregio Johanni Sextio, Rectori eorum Ludi Osgyaniensis, Daniel Kubinyi Vice-Comes Honthensis, primarius e Patronis Ecclesiae, qui et ipse prius Klenoczenses, in proposito substituendi in locum patris filii, confirmaverat, opera Joh. Simonides Past. Padariensis, ejusdemque Sextii socii, opera item Pauli Dlhany Pastoris R. Brezoviensis, ad omnia alia ductus, nunc totis viribus contra Danielem egit. In Fraternitate V. D. Ministrorum etiam aliqui erant, quibus Daniel impar tanta Ecclesiae videbatur. Imprimis Joseph. Hrehenda Taxoviensis et Joh. Martinyi Pilensis V. D. Ministri promotioni Danielis reluctabantur, Seniore contubernii Andrea Sztruhár Kokaviensi. neutralem se gerente. Igitur probaticum bis dicere debuit, bis ad Examen in Conventu contubernii, praeter morem subeundum, catus fuit.

Klenoczenses, non curatis his, in proposito persistebant, et cum se, atque Candidatum vexari, sibique, ex rationibus non probandis contradici putarent, ad Superintendentem Fischerum recurrerunt. Rem communem cum iis etiam e Lubinyianis complures agebant, quorum litterae Consensum testantes, et Subscriptionibus Nominum, atque appressione sigillorum roboratae huic prostant. Et Superintendentis id quidem aegerime tuit, quod nonnulla membra Senioratus, ad Examen Candidati, ex Lege sibi competens, se immiserint, Candidatumque ad se mitti praecipit 42.) qui postquam comparuisset 43.) Examini consveto, satis rigido subjectus fuit. In eodem duo Lycaeii Kesmarkiensis celebres Rectores, praincipias habuerent partes. Nam Männich, actualis Rector, idemque ex causis privatis, Candidati adversarius, acerrimus erat opponens: Georg autem Sartoris, eius Antecessor, tunc Batisvalvae Pastor, Candidati, sui olim carissimi discipuli, aequre strenuus defensor. Initatus est postea noster sacro muneri anno eodem 1755. die 9. Mensis Junii, pauclo post in Ecclesiam introductus. Legi-

42.) Aceres dederat ad His-Honthanos litteras, in quibus institutum cum Candidato Examen, Cyclopicia audacia nominabantur.

43.) Quatuor et vigintiex plebe et ex Nobilibus Deputati, Candidatum Kesmarkium comitabantur.

bus Contubernii, non nisi anno seq. 1754. die 25. Apr. Obedientiam scripto spondot.

Mansit in hac Statione annum usque 1770. Defectus, quos ei vocando, objiciebant Adversarii, privata diligentia ita superplevit, ut etiam eorundem Confessione, Provinciae sibi commissae administrandae, abunde sufficeret, atque cum a domesticis, tum ab extraneis quoque, et amaretur, et aestimaretur. Auctoritate apud suos multum pollebat, forma externa, prompta memoria, firmitate pectoris, multis praestabat. In Fraternitate quidem nulla gessit Officia, cuius Conventus frequentabat quidem, at ex iis, finitis publicis, se subducebat. In laborando, erat diligens et facilis, postillis, ac libris dogmaticis et moralibus prudenter et feliciter uti scivit. Sermones Sacros elaborabat et seribebat usque finem vitae. Censor morum erat acerrimus, auditoresque suos sere in excessu corripere solebat. In elaborandis dicendisque Orationibus funebris imprimis erat felix, in obenndis omnibus munieris partibus ad superstitionem adcuratus.

Dum Daniel noster Klenoczensibus a sa-
cerdis esset, factum fuit, ut an. 1768. ad Proces-
sum Kis-Honthanum, quem aliqui, quod
meritis constaret Evangelicis, parvam Saxo-
niā nominare solebant, duo Sacerdotes
Catholici, sub nomine Missionarium illo,
carentur, quorum unus Georg. Karaba in
Raho, alter Andr. Kanderka Nyustae con-

sedit. Illocatio haec Missionariorum ad Kis-Honth, pro nostro Daniele, et ejus domesticis, uti pro multis aliis 44.) tristes habuit privatim Consequentias, quibus effectum est, quod ipse, deserta eminenti statione Klenoczensi sua, in privatam vitam se retraxerit, quod qua ratione evenerit, jam exponendum est.

Anno 1767. exeunte vere, laborabat is febris acutis. Superatis illis, in pollice sinistri pedis vulnus accepit, nulla accedente externa causa. Hoc vulnus, seu quod male curaretur, seu alia de causa, integrum triennium eundem affixit, ac nonnisi postquam Stationem suam, deseruisset, Osse, quod jam carie corruptum erat, excidente, sanatum est. Peragebat quidem ille etiam claudicans, ac uno pede socco indutus, offici munieris omnia: solas domos luctus, tempore funerum adire, et corpora demortuorum ad sepulchrum comitari non solebat. At vero hinc occasio ad fortunas ejus subbruendas enata fuit. Missionarius enim ille, qui Nyustyas considerat, observato Danielem funem non deducere Klenoczensibus, ad praestandam banc operam gratuito se offerebat. Non est quidem acceptatus oblatus ille favor, et Klenocenses Pastorem suum,

44.) Triste fatum, Rima - Szombathiene, v. c. quem latere potest? Videatur de eo Kollaris Descriptione Oppidi R. Szombath

aegrum

aegrum non minus quam sanum carum habebant: tamen aliqui ex primoribus, ad pericula, quae forte imminere possent, eo adtentis redditi, et suspicionibus repleti sunt. Mox alia etiam accessit circumstantia. Cum enim Daniel et ipse, ea re, ad statum suum attentior factus, vulneri pedis sanando, serio manus admoveare constitisset, medicorum svasu ad thermas divertere voluit. Ne vero vacuam relinquaret adeo populosam Ecclesiam, Georgium Tapoltsányi, quondam in Margony V. D. Ministrum, eotum in Kövi privatam ducentem vitam, ad accutum, in locum sui relinquere meditabatur. Cum vero, eo jam in Klenocz existente, ob supervenientem adversam tempestatem, forte etiam ex negligientia, non illico se itineri accingeret, et ipse diutius domi mansit, et Substitutum penes se habuit. Arripuere hinc nonnulli ex R. Catholicis, signanter L. I. Sedis Judicariae Assessor, occasionem, Evangelicis exprobrandi, quod citra Altissimum indultum, duos audeant, in eodem loco habere Praedicantes. Quae, cum nominatus vir Inspector Ecclesiarum Kis-Honthsium Danieli Kubinyi, identidem objiceret, et delatione ad thronum minaretur: hic Klenoczensis periculi admonuit, ac una nostrum, ut Substitutum dimitteret, porroque ut huicdum solus officio defungeneretur, rogavit, monuit. Cum vero Noster, nullum isthic pro Ecclesia periculum adesse crederet, et rem hanc justo magis, coram Eccle-

sianis exaggerari putaret, in affectum raptus, malle se valedicere, quam Substitutum illum dimittere, intempestive declaravit, huicque Declarationi ita pertinaciter inhaerebat, ut nullis persuationibus contrariis seu Ecclesiarum, qui eum tenerrime amabant, sive domesticorum, a proposito dimoveri poterit.

Anno igitur 1770 insigni et eminenti, a multis expedita Statione Klenoczensi, indignantibus Auditoribus, Amicis stupentibus, domesticis lugentibus, decessit. Qui decursum rei ignorantibus, miras, et falsas comminisebantur causas. Nemo, vi morbi, aut persuationis coactum id fecisse, credidit. Etenim tribus fere annis eodem laborans, officio satis faciebat, neque nunc pejus valebat, quin potius, ut eventus ostendit, sanationi vulneris proximus, erat. Itaque erant, qui eum divitem, in statione diti effectum, otiosam ab hinc ducere velle vitam credebant: alii thesauros invenisse, ac ideo officio defungi nolle, putabant. Verum enim vero utrique longe a veritate aberabant. Is certe statione sua pauper decessit, adeo, ut debita ejus passiva Klenoczensia, vidua ejus, post mortem mariti ad latum filii sui Ochtinae vivens, cum filio exolvere necessum habuerit. Universim, corradendo Aeri nunquam studebat, remque suam familiare justo minus curabat.

Duplex interim evenit, vitam ejus privatim actam, allevians circumstantia. Scili-

cet successor ejus in Statione Klenoczensi, Joh. Trszyenszky, ex Kun-Taplócz evocatus, propter copulam Nob. Estherae Gömöry Evangelicae, cum uno e Szent Miklosiis Catholico, administratam, Sententia Exc. Cons. Regii ad Arrestum aliquot Mensium condemnatus, et postea ab officio suspensus, vicarium in Daniele, hic autem adminicula vitae in praemiis laborum, ei commodatorum, invenit. Praeterem in tempus illud, quo Noster privatus vixit, divisio facultatum socrus eius, Nob. Rachelis Wozár, relictae Steph. Kubinyi incidit, quo factum, ut ratam conjugis suaec accipere, atque in victimum convertere potuerit. 45.)

Vixit autem privatus ab an. 1770. mense Aprili, usque Decembrem anni 1772. quo, duplex Ecclesia apud Kis-Honthanos nimirum Raboviensis ex qua Sam. Frentoly ad Teszér, et Kraszkoviensis, ex qua Joh. Rasztocky ad Ledzén, discessit, vacans evase-

45.) Pia haec persona meretur, ut distinctim istie, mentionem ejus faciamus, tum quia Abavia nostra, tum quia a fatis etiam adversis, quae pertulit, memorabilis est. Nata fuit Bocezae, patre Dan. Wozár, ejate Urburario. Plurimum liberorum mater, dum maritus sacra mutaret, ipsa in religione cum filiabus perstitit, filio, qui e pluribus unus supererat, a patre, Jesuitis, tradito. Morbo Melancholie tribus vicibus vexata, an. circiter 178. ad latus filiae suae Elisabethae, Danielis nostri Consortis in Hraszko decessit.

rat. Uterque hic Coetus, Danielem jam sannum, et validum, in suum evocabat Ministrum. Ipse posteriorem et paupériorem, tamē suo genio aptiorem, elegit, eidemque suam addixit operam. Evocatus ergo est Kraszkoviam, an. 1772. die 28. Nov. transiitque eorum feriis Luciae; opera Steph. Fabriczius, Pilensis V. D. Ministri introductus.

In hac Statione, una apud Ris-Honthanos ex pauperrimis, vixit noster sua sortes contentus, imprimis quod auditores sui amantes videret, et beneficos ac liberales in se experiretur. 46.)

Non vero eodem contento animo vivebant Conjux et liberi, qui discrimen inter Klenoczium et Kraszko, in defectu subsidiorum ad educationem necessariorum, proprio damno sentiebant. Vixit isthic Avus noster, annos 20 menses 4. mortuus an. 1793. die 10. mensis Martii, Completis ut putamus, annis tribus et Sexaginta.

Vivens habuit in Matrimonio Nob. Elisabetham Kubinyi Stephani ex hac Gente, celebris suo tempore Advocati, et postea multis annis Judicis Nobilium, an. 1754.

46) Documentum liberalitatis hujus fuerit illa circumstantia, illos sub finem vitae avi nostri quin requisiuti fuissent, salarium ejus ita auxisse, ut prope 100 metretas efficerit. Scilicet, cum antea a fundis praestare soliti fuissent, ab hinc lecticalia pendere constituerant, rebus pauperis Ministri sui prospecturi.

denati, atque Rachelis Wozár filiam personam, pietate, aliisque conjugi V. D. Ministri dignis Qualitatibus ornatissimam, an. 1802. die 8. Martii Ochitinae, ad Latus filii Ladislai denatam. Genuerat cum eadem proles 7. quinque scilicet filias, quarum tres, Susanna et duea Barbarae in infancia mortuae sunt, duea Estera, atque Susanna superstites mansere 47.) et filios duos, utpote: Danielem minorem natu 48.) atque

47.) Estera elocata fuit an. 1772. Joh. Fabriczio tum Rectori, postea V. D. Ministro Boezae an. 1782. praecociter mortua. Nupsis dein alterum Mich. Jaszyk, Rectori in Kraszko prius, postea in Derseny, Maroth et Sipies, haedumque vivit in filiis Joh. Fabriczio V. D. Ministro in Warboce apud Nitrenses, et Sam, atque Josepho Jaszyk, illo Lossoncensis, hoc Szent-Péteriensis apud Neogradienses Scholae Moderatoribus. Susanna nupserset Sam. Holko, Scholae Padariensis Rectori, materque evasit, Joannis et Danielis, haedum superstitem.

48.) Daniel hic, natus est an. 1768. mense Januarii, ubi aliquandiu Osgyanini, Kesmarkini, et Posonii studia tractasset, primum Officio Praeceptoris Rochsalvae admotus fuit. Statione hac deserta, in Almás prope Schemniezium Rector Scholae factus est, ibique Susannam Wladáci in Matrimonium duxit. Transiit inde Farnad in Comitatum Strigoniensem, egitque ibidem et Rectorum et Levitan. Deseruit stationem hanc sponte, ac Pestinum se contulit habitatum, unde ad Mohoram, locum Comitatus Neogr. evocatus fuit in Praeceptorem. Sed iterum hinc ad oppidum Czeegléd devenit, ac

LADISLAUM, omnium primogenitum jam per nos describendum, cineribusque suis, praesenti Opusculi, et Elaborationem et Editionem, sacratam habentem.

Natus is fuit, uti jam monuimus, patre Rev. Daniele Bartholomeoides, nunc descripto, matre Elisabetha Kubinyi in Klenocz, et quidem an. 1754. die 16. Nov. Baptismo tinctus, die 18. ejusdem, manu Nyustensis V. D. Ministri Matthiae Holko, adstantibus inter alios Daniele Rubinyi, Comitus Honth substituto Vice-Comite, ejus Consorte Barbara Bulyowszky, Rev. Sam. Institutor Pilensi V. D. Ministro, ejus Consorte Sabina Makovinyi, ac ipso Baptista, testibus.

Initium vitae et adolescentiae admodum duris usus est. Nam cum calculo vesicae natus, eodem, et cognatis morbis illa aetate maxime affligebatur, quo fundamenta fortunarum poni solent. Et calculo quidem, ineunte anno sexto aetatis, per sectionem liberatus fuit: sed dispositione corporis ad eundem et alios morbos manente, atque, peccante materia ad articulos derivata, nunquam perfecte sanus mansit, et jam cum arthritide, jam cum doloribus vesicae conflictari, necessum habuit.

Docentem Scholae et Levitam egit. Isthic postremo ad Békessiensem transiit effectus in Tóth-Komlós minorum prolium Docens, ubi hucdum vivit. Nostro voto vivat felix! nostrique memor.

Ipsa jam natura, Virum hunc ad sectandas litteras destinasse videtur. Nam quod animum adtinet, ad has propendisse id ostendit, quod tenerima aetate libros volvere, sacras conciones componere, et Patrem ac Majores, in exequendis Ministerialibus munii imitari conserverit. Corpus ejus, externa compositione sua, aliiquid stabilis et firmi promittebat, nam statura erat mediocri, humeris latis, ossibus crassis, pectore et stomacho sanis: ast perfectae ejus evolutioni morbi vesicae et articulorum obstabant, nec unquam eum virium gradum, quem alias adtigisset, consequi permittebant. Ita praevalentes, corporis vires animi, eo eundem ducebant, ut statim Ecclesiastico, cui Majores ejus, a tantis annis addicti erant, semet consecraret.

Prima elementa litterarum ductu Joh. Fröhlich, Scholae Klenoczensis Rectoris dicit. Sub hujus manuaductione mansit usque an. aetatis 15. tractavitque Religionem et Grammaticam. Hac aetatis ejus Epocha, initia et fundamenta, et calamitatum et fortunarum totius vitae jacta sunt. Cum calculo natum, qui eum ineunte anno sexto exemerunt, magnitudine ejus ducti, affirmabant. Diu, quid infanti deesseset, parentes ignorabant, subinde laeta intervalla tristibus, et haec illis, subito mixta et in vicem alternantia, concipere haud valentes, malitia imputabant, quo in casu non raro, afflictiones afflito et verbera addita sunt. Tandem

tamen morbum observare cooperunt, de cuius veritate et qualitate eosdem postremo Joh. Dan. Perliczius, Physicus Comitatus Neograadiensis edocuit. Qui calculo eum liberarunt, erant natione Graeci, Medici circumforanei, fratres duo, penes indulsum Magistratum per Regnum oberrantes, et curas chyurgicas peragentes. Hi Rima-Szombathini, Mich. Gerber, civem et quae-storem ejatem adierant, et ex hoc, Ministri Klenocensis filium ex calculo laborare, intellecterant. Igitur, non tantum svasu hujus, verum etiam ideo Nyustyam usque ascenderant, ut coram Pro Comite Daniele Rubinyi, datum sibi, per Regnum curas medicas instituendi Facultatem, producerent, consequenter ejus etiam scitu, isthac morari possent. Atque vir hic alter erat, qui Medicis istis, non tantum ut Klenoczium irent persvasit, verum etiam Patrem morbidi, diu reluctantem, eo deduxit, ut in Operationem consentiret. Secuta haec reapse fuit an. 1759. die 26. Dec. et feliciter, eti non absque periculo peracta. Pater ei adesse non est ausus, sola mater piissima intererat, cum Rectore Scholae Joh. Fröhlich. Curatum dein fuit, intra aliquot hebdomadas vulnus, per scissionem in dextro foemore inter scrotum et alvum, factam.

Ita curatum, et ut jam videbatur ex integrō sanum, pius Genitor ad Scholas Topschenses misit. Factum id an. 1768. mense Januario. Mansit isthac annum usque 1772.

mensem Octobrem, ita tamen, ut, si tempus studiis impensum computes, vix ultra triennium illud assurgat. Scilicet hoc tempore arthritis eundem invasit, et subinde lecto astigebat. Initium fecit a pede dextro. Curatus fuit cujusdam circumforanei medici opera, quae vero erat ianis. Supplevit eundem Chyrgus provincialis Franciscus Pereth.

Studuit autem Topschae ductu Joh. Gotthard Rectoris Schoiae, absolvitque sub eodem Grammaticam et Syntaxim. Ita etiam initians factus est. Docens iste habebatur suo tempore, non tantum pro severo, verum crudeli, eratque in more, ut, qui plagosus Docens habendus diceretur, methodo Missovicziana, Farkassiana et Gotthardiana informare pronuntiaretur. Nam omnes hi, eminenter plagi fuisse dicebantur. Sed utinam nobis plures etiam Gotthardii, Farkassii et Missoviczii contigissent! Agebant illi sua graviter, pro more saeculi, et multos utilles educavere Juvenes. Ex tribus his annis, unum, in domo Mich. Gotthard, Civis Topschenensis et fabri ferrarii exegit, ejusdemque mensa usus est. Pater ille fuit alterius Michaelis, h. a. Igloviensis V. D. Ministri, quo cum isthac contractam amicitiam, dein etiam apud Exteros coluit. In hac domo etiam prima vice, arthriticos dolores eminenter sensit, dein pluries iteratos.

Anno 1772. Kesmarkinum transiit. Natus hic fuit Docentem Joseph. Enecur,

Virum toto Regno Celeberrimum, qui eum, prius examinatum, in suam recepit Classem, isto Educatore iterum triennium usus est. Beneficio Alumnei Scholastici isthic primum vixit; nam hactenus eum Parentes sustentavere. Eodem triennio praeter arthritidem, etiam Febri quartana per sesqui annum laboravit.

Anno 1777. Benczurio in Senatorem Urbis Posoniensis a Regina Maria Theresia denominato, eorsumque transeunte, ipse quoque LADISLAVS noster Posonium discendere, et ejatum Musarum Alumnus evadere tentavit. Sed partim quod tarde venisset, scil. in Septembri, partim quod Externa ejus persona, ad commendationem ejus minus conferre potuerit, non receptus, ad Patrem redire coactus est.

Ab hoc tempore tristissimam vitae suae epocham vixit. Nam nec ad Studia et Scholas, ob defectum sumtuum redire poterat, nec domi haerens, spem fortunarum promovendarum habuit. Interim Numen Opt. Max. curam ejus gessit. Omnia Interventu Providentiae factum credimus, quod ad tentio nonnullorum ex Consangvineis, ei eorum, qui circa ea tempora, Scholis, Ecclesiis et Senioratu Parvo-Hontano praecurrant, in eum abjectum, et in privato obscurissimo latenter, excitata fuerit. Eyeriebant scilicet eotum talia, quae cum fatus ejus, nemo nisi Deus combinare, iisque ad promovendas fortunas ejus uti poterat.

Et illud quidem quod prius reseramus, adeo mirum videri non debet, cum inter consangvineos evenerit. Erat inter istos Nob. Antonius Kubinyi, ex sorore matris ejus, Barbarae Kubinyi natus. Hujus Pater Michael itidem Kubinyi, dum eum generaret, R. Catholicus erat. Factus postea Lutheranus, hunc etiam filium suum, in Evangelica educabat Religione, et tum quoque, dum ipse qua Apostata ad tribunal citaretur, et ob mutatam Religionem ad annuos carceres, sententia Exc. Consilii damnaretur, in coepita filii educatione progrediebatur, eoque fine, Ladislauum nostrum, privatum, filio suo, informatorem dabant.

In hac statione, donec licebat, moratus, postquam id vetitum fuisse, Discipulusque ejus, Sententia Magistratum, Examini Parochi et Missionarii Catholici in Nyustradendus, aut vero sacris Catholicis initianthus erat, in privatum ad Patrem secessit. Factum hoc an. 1779. ineunte. Ineunte autumno ejusdem anni, vices Rectoris R. Banyensis, Matthiae Wenich, gravi morbo oppressi in Rima Banya supplebat.

Sed id longe mirabilius erat, quod exente eodem anno contigit. Nimirum eo tempore Stationi publicae in Osgyán admotus fuit, non tantum praeter omnem expectacionem suam, verum etiam invitus, quod ratione evenerit, jam exponemus. Statio enim ista vilissima, primum gradum ad ulteriores ejus fortunas posuit.

Schola Osgyaniensis Evangelica primum Castellana 49.) postea localis, celebitate suorum Docentium, etiam penes summam paupertatem, famam et nomen tuebatur, eratque imprimis pauperibus juvenibus opportunitas. Habuit duos Docentes, quorum Rector alter, alter Cantor cluebat. Circa an. 1760 ad unum Docentem Mandato Exc. Consilii restricta fuit, qui proinde et Scholam et chorum regere debuit.

Temporibus illis, quibus Terrae Principes, educationem Scholasticam, curae cordique habere coepit, eoque fine Scholas Normales erigebat, Osgyaniensibus modus affulsit, quo alterum Docentem, indultu Principis reducerent. Nimurum svasu Inspectoris Ecclesiarum Kis - Honthanarum, Georgii Fejes, viri perspicacissimi, et ad omnia adtenti, Docentem, quem Normalistam adpellabant, concedi sibi supplicarunt, ac, non tantum indultum acceperunt, sed et collaudationem meruerunt.

Itaque an. 1770, mense Novembri Ladilaus noster in Prof. Normalem, ut tum loqui conserverant, ad Scholam Osgyaniensem evocatus est. Cui Vocationi, cum circa peractam Probam assurexisset: ad Scholas Normales Regias Waczium aut Cassoviam, pro addicenda Methodo mitti, ac postea studia, lingua germanica docere, de-

49.) Erat quippe Favore Bakossii erecta.

buisset. Ast horum nihil factum est. Osgyanienses ad se delatum, et reluctantem, retentum, Cantorem ad Ecclesiam et alterum Docentem ad Scholam Ungaricam fecerunt, et subseque de Normali methodo inducenda ne cogitarunt quidem. Inferebat haec Statio ad summum florenes viginti, in qua nec subsistere potuisset, nisi singularem Patronum in Gabriele Korponay, locali Inspectore, nactus fuisset, qui ei victum gratuitum et obtulit, et praestit.

Alienam hanc ab inclinatione sua, a qualitatibus suis immo et a Vocatione exhibita provinciam, ingressus, sorte sua contentus esse haud potuit. Grave imprimis visum, quod idiomatis Hungarici ignarus, eodem et in Ecclesia et in Schola, officia praestare cogebatur. Et in choro quidem utcunq; ei succedebat, quod juxta librum Graduale dictum, odas et compositione et inscriptio ne germanicas cantare potuerit: ast in informatione tenerae pubis, puerorum et puellarum Osgyaniensium (nam his Docens datus fuit) aqua ei haesit.

Itaque de deserenda hac Statione, et redditu ad Scholas aut vero de exitu ad Academias cogitare, et de subsidiis sollicitus esse coepit. Initium a procurandis exituro ad Exteros necessariis Passualibus fecit. Horum causa recurrit ad Georgium Fejes, Ecclesiarum in Senioratu Kis - Honthano Inspectorem, qui eum in proposito adeundi Aca-

demias et confirmavit, et operam in exordiis Passualibus spondiit.

Major et difficilior cura quoad sumptus necessarios fuit.

Nám a Parentibus ne teruncium quidem sperare potuit. Interim Providentia, viis non speratis egestati ejus succursum paravit. Habet ille Bocza-Banyae Proavunculum, Aviae suae maternae fratrem germanum Martinum Wozár, Urburarium ejatem improblem. Hic recte illo tempore, dum ipse in Osgyan moraretur mortuus est, ac dispositione in mortem Sobrinae suae Elisabethae matri Ladislai 500 Rfl. legavit, quos ista vicissim inter se et proles ita distribuit, ut singulo flor. centum, adeoque totidem etiam Ladislao cederent. Jam igitur centum florenis ditatus erat. Totidem etiam frater ejus Daniel obtinebat, quos Ladislaus mutuo accipiebat, post Reditum restituendos.

Eveniebat praeterea, quod Georgius Fejes, cuius consilii utebatur, illum, Osgyanino discessurum, informatorem aulicum, filio suo Georgio eo usque dare concupiverit, donec Passualem advenerint, et ipse iteri se accingere posset. Sub hac Conditione sumptus eidem pollicitus est.

Inter has spes et expectationes, effluxit ei Scholasticus annus, quem in Osgyan exigere sibi proposuerat. Die 20. Martii 1780. exhibuit cum Juventute, cui praeerat, Examen Scholasticum, et stationi valedixit.

Misera haec Statio, ne uni quidem personae alendae sufficiens, fundamentum fortunarum ejus-facta est. Nimirum in eam collocatus, ex somno et veterno, quo huic veluti velutii obrutus vixit, excitatus est, et veluti is, qui in summum discrimen adducitur, omnes vires, illas etiam, quas se habere ignoravit colligere, fortior et agilior evadere, et in salvandum se convertere solet; ita ille etiam, depresso miseria, paupertate et adversa valetudine animum, adtollere, erigere, manibus pedibusque aliorum nisi coepit. Profuit Conditio haec eo etiam, quod huic ignotus, Viris innotescere coepit, qui dignoscere sciebant aera lupinis. Osgyanini quidem etiam Amicis non caruit, inter quos praecipuus fuit Gabriel Korponay, Scholae et Ecclesiae postea etiam Senioratus Inspector, cum sua Conjuge Julianna Mazsáry, persona vera heroica, et supra sexum prudenti, et culta. 50.) Habuit etiam amicos in loci V. D. Ministro Andrea Paraszka, Rectore item Scholae Paulo Lowcsány.

Ex Osgyán, pro aliquod diebus Kraszkoviam ad Parentes secessit, inde ad Aulam, Viri et Dynastae, cuius jam iterata mentio facta, Georgii Fejes, et quidem cum metu et tremore se contulit. Communis scilicet erat de fato Viro fama, eum extra ordinaria

50.) Heroina haec, ad hanc usque diem, Scholae Osgyanensis et Docentium ejus Mecenas est. Vivat!

a suis requirere, et non esse, qui ei ad libitum, seu ageret, seu viveret. Et sane severus ille Cato reapse erat, nostrumque Ladiſlaum primis quatuor aut quinque hebdomadis durissime habuit adeo, ut fere omnem, obtinendi illius Favoris spem amitteret. Sed successu temporis, sua officiositate, animum ejus emollivit in tantum, ut Patronum alium nunquam optaverit, honorificentissimeque ab eo habitus est. Mansit vero in Statione ista ab an. 1780. Mense Mayo, usque 1781. mensem Augustum. Mansioni huic, alterum fundamentum fortunarum debuit. Honificum Fejessii de eo Judicium, illo ipso non semel fatente valde multum contulit, ad erigendum depresso animum ejus.

Dum apud eum morabatur Passuale a Consilio Exc. obtinuit, quibus ei facultas, Vitebergensem Universitatem adeundi, in eaque triennio morandi dabatur. His instructus tentamen cum sic dicta Albisatione instituit occasione illa, qua ei, coram Superintendentihs Examen Candidatorum subeundum erat. Eadem occasione morem Candidatos excipiendi, plerisque usitatum, expertus est, scilicet humanitatem et mansuetudinem plurium, verum etiam frigoris exempla, ac duri, crudi et inurbani animi. Duorum imprimis Virorum, Candidatos excipiendi modum, cum doctrina et cultura animi, quam praeserfabant, nunquam combinare potuit, scil. S. I.s et I. M. — a. — Plurimum obtulerant Coetus aliqui

aliqui Kis-Honthani, e. g. Ecclesia Taxoviensis, pro oblata sibi delineatione Fatorum, ex MSS. paternis extracta, duobus aureis eum ditaverat. Populares ejus Klenoczien-es circiter flor. sedecim contulerant etc. Universim in notatis ejus invenio, illum computatis omnibus pecuniolis, accepisse et habuisse, dum ex Szkalnok discederet Rflnos 330 et decem grossos, autem, post factos domi adhuc sumtus, in vestes, Passuale, itineraciones, dum iter ipsum in Germaniam ingredetur, non plures, quam 261 Rfl. 30 xr. ei superfuisse.

Iter isthoc ingressus fuit an 1781. die 20. Aug. ac Losontzinum deveniens, adjunxit se Joh. Bilszky, futuro peregrinationis socio. Cum eodem iter Trentschinium ad Steph. Simko, itidem Academiae Candidatum, direxit. Factum hoc ideo, quia et ille et Bilszky, vitato Posonio et Vienna, directe Trenchinio Brunam Moravorum, ac inde Pragam pervenire conabantur. Sed alias, ac sperabatur evenit. Simko necdum ad iter paratus erat. Is Sempronium, ubi studuerat, ire cogebatur. Cum eodem ergo, versus Posonium iter prosequendum erat. Quoniam vero neque eorsum idem properabat, Bartholomaeides cum Bilszky, pro aliquo tempore ad thermas Trenchinienses secesserunt. Isthic morantes, Gabriel Petyian Polichnensis, itidem Academiae candidatus assecutus est. Postquam terniisti Trenchinum rediissent, Simko ad iter suscipien-

dum se composuit. Cum eo, et reliquis, pervenit Ladislauus noster Posonium. Quoniam vero Bilszky et Simko, diutius isthic moraturi videbantur: cum Petyiano, duobus illis relictis, die 10. Sept. patria egressus, Viennam properavit, ac porro, ter hoc emensus, die 23. ejusdem Mensis Wittebergam adpulit.

Mansit in hac Musarum Sede tria semestria, quartum ob defectum sumptuum adjicere non potuit. Stipendio Cassiano, quod Witebergae fuit, usus est: viaticum etiam ex eodem accepit, quod vero adhuc in loco, in typos Commentationis de Bohemis Kis - Honthensisibus, ibidem elaboratae, impedit. Bohussianum stipendum, quod modo cum Pohliano conjunctum, Montanum audit, etsi promissum, non obtinuit Uno Semestri hyberno in Civitate, in platea Collegen Gasse dicta hospitio usus erat, duobus reliquis in Augusteo habitavit, et uno quidem in conducto cubili, altero in Bibliotheca Hungarica, cui, primum quidem cum Mich. Gotthard, postea cum Petyiano, praefectus fuit.

Docentes Witebergae coluit, Christ. Car. Tittmann, eotum sedis Academicæ Praepositum, quem in Dogmatica, Morali, et in Exegesi sacra audivit. Praeter eum imprimis Joh. Matth. Schroekium in Historia sacra et profana frequentavit. Alios eliam veneratus est, ut Joh. Frid. Hirth Superintendantem, Dresdium, omnes Doctores

Theologiae. In philosophicis Hillerum, Bode, aliquantum etiam Reinhardium, eotum Prof. Extraord. Philosophiae auscultavit, qui, sub finem vitae ejus Wittebergensis, Doctor Theologiae, in locum defuncti Werensdorpii et Hirtii creatus fuit.

Toto illo tempore victu Convictus Electoralis usus erat, Concivesque Ungaros sequentes habuit: Mich. Gotthard, Blas. Berke, Matth. Holko, Joh. Bilszky, Steph. Simko, Sam. Pulinyi, Godofr. Ott, Paul. Taty, Joh. Bárányi, David. Perlicy, Sam. Poncicky, Paul. Csery, Joh. Hamary, Georg. Lagler, Georg. Sextius, Johann Podbradszky, et Gabriel Petyian 51.) Anno 1783. die 26. Martii ad redditum se composit. Rediit vero solitarius. Posonium advenienti oblatam fuit statio. Nimirum Benczur, olim Praeceptor ejus, tum Senator Posoniensis svasit, ut Steph. Szirmay, viro Praenobili, eidemque Districtuali in Ecclesiis ad Tibiscum Inspector, suam locaret operam, qui et privatum Informatorem, et aulicum Pastorem,

51.) Vide si vis de his, immo omnibus Witebergensisibus Ungaria opusculum nostrum, sub tit. Memorise Ungarorum, qui in alma condam Universitate Witebergensi, a tribus proxime concludendis, aeculis, studia in Ludis Patriis coepta confirmarunt, concinnatae studio et opera Joh. Ladislai Bartholomeoides, olim Academie hujus Civis, nunc Kövini V. D. Ministri. Pestini Typis Joh. Thome Trattner. 1817. pag. 310.

in eodem viro habere cupiebat. Non dene-
gabat operam, modo domum redire, et
consilio Genitoris atque Patroni sui Georg.
Fejes, id facere licet.

Vix redierat ad Parentes, cum dictus
Nobilis vir, ad Fautorem ejus praememo-
ratum, ejus causa scriberet. Hujus svasu
ad Csecs semet contulit, visurus an opera
sua, dicto Dynastae adesse possit. Cum ve-
ro Dominus iste, indultum, aulicum inter-
tenendi concionatorem neendum haberet,
sed neque de eo agere videretur: maluit
Ratkoviensi Ecclesiae, cuius Schola vacua
erat, suam addicere operam. Rediit ergo
ex Csecs, et illico mense Majo Rector Scho-
lae in Ratko, in locum Andreae Fridelyi,
qui Rozložnensium Pastor factus erat, con-
stitutus est.

Occasio promotionis ad Ministerium isto
tempore creberrima fuit. Recte enim tum
Edictum Tolerantiae, diu sufflaminatum,
in partibus Comitatus Gömöriensis, effectum
consequi coeparat. Recentiter restauratae Ec-
clesiae, ex veteribus Coetibus suis deligen-
do Pastores, has evacabant.

Itaque vix octo hebdomadas consummisit
Ratkoviae Ladislauus noster, cum triplicem
acciperet Vocacionem. Ochtinam nimirum,
ex qua ad Nagy-Rőcze Sam. Kellner, ad Pond-
jelok, ex quo Georg. Joseffy ad Mijaviam
evocati sunt, ad Kiette item. Quomodo fa-
clum sit, quod Ochtinam devenerit, id lon-

gum foret enarrare. Sufficit, quod ductui
Providentiae id tribui debeat.

Ordines sacros Topschae suscepit, a Su-
perintendente Joh. Ruffnoyi, an. 1783. fe-
riis Jacobi Apostoli. Erat cum eodem etiam
Paul. Fabry, ad Tokay evocatus, consecra-
tus. Dominicana secuta ad Ecclesiam Ochtin-
nensem matrem et filialem Rochsfalvam,
opera Joh. Major Slavovillani, et Georgii
Farkas Resteriensis V. D. Ministrorum intro-
ductus fuit.

Si hoc tempore ordini sacro initiatius,
et ad stationem collocatus non fuisset, vix
unquam promotionem sperare potuisse. Mi-
ra haec est et fuit semper, Dei, rerum ejus
cura. Vix enim Octo hebdomadas in hac
recenti statione sanus mansit. Sequebantur
Calamitates a morbis, quae ei fatales evade-
bant. Grassabatur illis in oris, illa aestate
morbis dysenteriae, ex quo Ochtinam et
Rochsfalvam prope 40 mortui sunt. Eum vi-
sitatem morbos, et sua diligenter agen-
tem, idem morbus quoque invasit, ex quo
etiam curato, per constitutionem ejus cor-
poris, uti postea patuit, orta est arthritis
eo quidem gradu, ut quinque et viginti
septimanis lecto affixus haeserit.

Curabatur opera Medicorum, quibus nec
animus nec scientia medendi defuit, ast inca-
sum. Per evacuantia, sectiones venae, balnea,
unctiones, sudorifera medicamina, res eo-
ducta fuit, quod non tantum artus magis
magisque tumuerint et doluerint, verum

etiam contracturae in membris enatae sint.
Vitium in eo comissum fuit, quod corpor-
sculum, quod corroboracione egebat, ma-
gis magisque debilitarent. Vitium hoc, Pe-
trus Madics deprehendit, quare ratione me-
dendi mutata, aeger, citra omnem exspe-
cationem convaluit.

Sub finem anni 1784 de Matrimonio in-
eundo cogitare coepit, immo illud reapse
initio sequentis cum Catharina Marton 52.)
Nobili Virgina Csetnekiensi iniit. in hoc
Convictu tristia laetis, laeta tristibus mixta
erant. Ubique vero vestigia Providentiae
Conspicua fuere. Posset id pluribus specia-
libus casibus illustrari et confirmari.

Conjux haec ejus, dum eam duceret,
longe vividior, maritum vivendo superatu-
ra videbatur. Metuebat sibi continuo a vi-
ditate, et de mediis vivendi sollicita fuit.
Postea apparuit, metum hunc frustraneum
fuisse. Venit ad maritum cum vitio pecto-

52.) Cara haec, postea Mater nostra, filia fuit
Nob. Civis Csetnekiensis Joh. Marton al. Da-
vides dicti, ejusque secundae consortis Annae
Kirinyi, autem soror, per Patrem quidem Joh.
Marton et Susanna Madarasz, per Patrem
vero et Matrem, Susanna Nob. Andreae Mar-
ton postremo nuptiae. Annae Rev. Joh. Nico-
laides Ministro Pribelyiensi et Marothensi elo-
cateae, denique Stephani Marton, cel. Festha-
ni Med. Doct. Fabricae Aluminis in Visegrad
Possessoris, recentie die 19. Sept. a. e. fatis
funoti. Vide Röslers Gemeinützige Blätter sub
Nro. XCII. 1827.

ris, quod quidem a nimia constrictione cor-
poris et pectoris, ope muliebris thoracis,
eotum usitata, ortum credi debet. Constrin-
gebantur enim virgines per ejusmodi thora-
ces, ut quo tenuiores viderentur. Hinc fa-
ctum apud eam, quod pulmones, quos pro
ratione magni corporis, magnos habere de-
bebat, spatium extendendi semet non ha-
buerint sufficiens, unde Respiratio diffici-
lis esse, illa vero asthmatica evadere, debuit
Accessere postea aliae pulmonum affectiones.
ac postremo hydrops pectoralis, quae eam
e medio sustulit die 6. Jan. 1815.

Caeterum, et qua uxoratus, et qua Vi-
duus, Ladislaus noster omni tempore, so-
lertem industriumque se esse, testatus est.
Ad hanc industriam ejus pertinent nominan-
ter litterarii ejus Conatus. Ad hos, uti jam
superius monuimus, ab infantia propende-
bat, et jam in prima Adolescentia, sermo-
nes sacros componere, et Patrem imitari
conabatur. Aetate provectior factus, ad
alia etiam litteraria, historica, geographica
tractanda animum convertebat. Elaboravit
complura, quorum aliqua lucem publicam
adspexerunt, alia in Msstis manent.

I. Lucem publicam subiverunt sequentia:

a) Commentatio de Bohemis Kis - Hon-
thensisibus antiquis et hodiernis. Excusa fuit
primum Witebergae an. 1783. in 4° dedica-
taque Georg. Fejes, Joh. Trsztyensky et

Dan. Bartholomeides, patri; revisa et au-
cta, recusa Posonii 1790. in 4.

b) Recudendum curavit Tractatum Slo-
vo-Bohemicum, cuius titulus: Spis vitéčný
a welmi potrebný od Doktora Grobjaná s
vprinnosti včinený, wnenž napomjna plně
k oříšbánj svých mrawů a znamenitých
ctností Neosolii 1784. in 8. Est satyra in ru-
sticos mores, seholis pagensisibus slavicis ac-
comodata et destinata.

c) Eodem tempore et loco imprimi cu-
ravit Catechesim in suos et Juventutis do-
mesticus usus form. 8. sub tit. Summa
Krestanského Evangelického Náboženství.
Libellum hunc pluries recudere opus fuit.

d) Anno 1790. protrusit in lucem Trac-
tatum Slavicum sub tit. Rozmluvání
Jozefa II. s Matgém I. Rorwinus rečenym,
w Království Mrtvých, pri príronosti nek-
terých ginych Váhských Kráľov držané. In
aliquibus Exemplaribus errore Typographi
positus est annus 1789. loco 1790.

e) Anno 1794. emisit in lucem slavi-
cam descriptionem inventionis Americae.
Titulus libri est. Žystorya o Americe v klas-
zující, kterak byla stráň Arystosha Rolum-
buse, a geho Nasledownýk wynalezená,
gakové gegi prirozené Položení a Star-
gacy Obywatele a gaf gi Evropéane so-
bě podmanili. Sepsal L. B. E. S. B. Z.
W. O. w Presspurtu wytiskenná v Šsimona
Petrá Webera. 1794.

f) Anno 1798. emisit in publicum Na-
turellem Historiam sub titulo: Krátičká Žy-
storye Prirození k Pomoci a k dobrému gač
Větciu tak y Mladče ſtoličké ſepſaná, ano
y k rožšírenj lepší a k Bohu medauey řnás-
mosti tohoto světa wubec na sweto wydána
ſtrze Ladislawa Bartholomeidesa, Evangelického
Razatele Ochtingého, s desyti
geho vlastní rukou na medi wyrytým tas-
bukámi, roku 1798.

g) Eodem anno prodiit Geographia Slo-
vonica, sumtibus aliorum, nimirum Sam.
Ambrosy V. D. Ministri Radvanensis et Jo-
annis Stephani Typographi Neosoliensis. Pro
Mſto et simul pro Mappis, vel potius
Tabellis, Mappas Geographicas exhibentibus,
data erant Auctori, exusa Exemplaria li-
belli hujus, tercenta. Titulus Opusculi est
sequens: Ladislava Bartholomeidesa Geo-
graphia, aneb Wypsaný Okříšků řemství
ho s ſejky Mappami vlastní geho rukou
wyrytými. W Vaňsé Bistricy v Jana Steſ-
fanyho priw. Knihlařství, 1798.

h) Sequenti anno luce publica donavit
et recensuit: Memorabilia Provinciae Cset-
nek forma 8. In excudendum libellum hunc
plures Mecaenates exhibuere sumtus, puta
Illustris. Baro, et Comitus Gömör supre-
mus Comes Gabriel Pronay: Spect. ac Ma-
gnif. Martinus Sturmann Consiliarius, Incl.
Dominium Csetnek.

Publicatio hujus Opusculi, alteri majo-
ri Operi, occationem porrigebat. Supre-

mus Comes nimirum L. B. Gabriel Pronay, et Procomes etiam Nicolaus Király de Szatmár, optabant, ut simili ratione, totus Comitatus Gömör describeretur. Itaque Actori Memorabilium illam deserebant pruvineiam, quam, postquam acceptasset.

i) Emisit in lucem Annuntiationem edendi Operis, qua summarium ejus exposuit, et literatos patriae, ad concursum et conferendas symbolas litterarias, recludentaque familiarum Archiva, provocavit. Factum id an. 1804. absque effectu. Sola Familia, Comitum Andrássy, et Mariássy symbolas aliquas suppeditaverint.

k) Eodem scopo et fine, aliud Scriptum confecit, et luci exposuit, sub titulo: *Tractatus historico philologus de Nomine Gurmur, et similibus, apud Anonymum Belae Regis Notarium obviis, ac Loca Comitatus Gömöriensis designantibus Vocabulis.* Prodiit Leutsoviae 1804. in 4.

l) Sequebatur tandem Opus ipsum, cui praecedentibus preeclsum fuit, scilicet: *Incyti Superioris Ungariae Comitatus Gömöriensis Notitia Historico - Geographicco - Statistica.* Excudebatur Leutsoiae ab an. 1806 — 1808. forma 4.

Quantis laboribus, fatigis expensisque, Scriptum hocce coaluerit illi saltem judicare possunt, qui Ruri constituti, remoti a Bibliothecis et Bibliopolis, destituti Adjutoribus, expositi Osoribus, versantes inter inimicos

publicitatis, similes labores perficiendos suscepert. Auctor certe Notitiae hujus, omnia sibi esse cogebatur. Erat nimirum et Observator, et Scriptor, et Messor et Sculptor. Jam peregrinari debuit, jam montes scandere, jam Symbolas ab aliis, iteratis, ast maximam partem inanibus scriptitationibus emendicare. Archivum Comitatus pluribus aestatibus, suis sumtibus adibat. Bibliothecam Universitatis Pesthaneae his visitavit: postremo tamen, ut liber prodire in lucem posset, ad sumtus etiam concurrere cogebatur.

m) Anno 1808. edidit Tractatum: de Sajone Amne, natura navigero, Classibus veterum navigato, magno totius Patriae, imprimis Ungariae Cis- et Trans Tibiscanae ac Comitatum, Borsod, Gömör, Szepes, Lipto, Zolyom et Neograd commodo, item navigabili reddendo. Sumtus operarum Typographicarum, ill. Comes Leopoldus Andrássy, suppeditavit.

n) Prodiit etiam Leutsoiae eodem Auctore Scriptum sub titulo: *Brevis Tractatus, quo disquiritur, an Nomen Ungaricum et Magyaricum, apud Veteres fuerint propria vel Adpellativa?* An uni data, vel multis Regionibus, diversis Nationibus et Linguis communia? nec non de eorum Origine, vera Significatione, et Usu genuino, ad dictum Geographiae et Historiae, immo et Legis Civilis, disseritur. Anno 1809. in 4-^{to}.

o) In imprimendis et luci publicae exponendis, suis Orationibus sacris, Pater noster, nunquam elaboravit. Prostant tamen duae, curis et sumtibus aliorum proculsa. Harum alia, occasione Inaugurationis in Superintendenterem Districtus Tibiscani Reverendissimi Samuelis Szontagh an. 1808. Eperiessi dicta, prostat inter S. Sermones, illa solennitate habitos; alia, privato Viro D. vidi Györky an. 1810. in funeratione perorata, conjunctim cum carmine excusa habetur.

p) Prostant adhuc complura, typis expressa, ex calamo Ladislai nostri Ochitinemis profecta, in annalibus litterariis, qui Vienae eadem forma, prout Nova litteraria Jenensis et Hallensis, prodibant, luci publicae exposita, Recensiones puta librorum complurium, et Tractatus de literatura Slavica in Hungaria, ejusque Fatis, Vicissitudinibus, et praecipuis Impedimentis.

II. Eorum litterariorum laborum, qui in Manuscriptis manent, maior numerus fuerit. Praecipuos nominare licet:

a) Ante Exitum ad Exteros, existens in Aula Spect. Georgii Fejes, ex paternis chartis compilaverat Supplementum Protocolli Senioratus Kis-Honthani, quoad hiatum, qui inibi ab an. 1670. — 1680. deprehenditur.

b) Ibidem existens, conscripserat, vel potius ex similibus Documentis excerpterat Historiam Ecclesiae Taxoviensis et Pileensis.

c) Witebergae moram nectens, ex Officio Bibliothecarii Ungarici elaboraverat, te publice, occasione celebratae Memoriae fundati stipendiis Cassaiani recitaverat Orationem, in qua an. 1681. cum anno 1781. quoad Res Ecclesiae Evangelicae Ungaricae comparavit.

d) Ochitinae Minister factus, elaboravit librum Precum Usibus publicis et communibus adaptatarum, collectum ex formulis Zollikoferianis, ex Sturmio et aliis. Aliquae harum formulae etiam proprio eius martyre compositae sunt, confiunctique partes duas, quarum una usibus quotidianis, altera solemnibus festis et occasionibus inservit. Omnes hae formulae, suos habent speciales accessus, et personalitatibus carent. illud etiam discrimen, quod a tempore matutino aut vespertino provenit, et quod plurimas Specialitates, ad nonnullos saltem pertinentes contineri solet, in illis, ut plurimum evitatur cernitur.

e) Elaboravit Slavicam Satyram, in qua sub forma Geographicae Descriptionis, Regionum, Urbium et Vicorum, ridentur via et Excessus in omni Stato obvii. Libellus titulum, Utopiae, Slavice *Nestworený Swět* habet, et factus est, admodum similis germanici.

f) Concinnavit Historiam Ordinis Superintendenterum Aug. Conf. in Hungarica, Ejusque fatis et vicissitudinibus adductum Historiae Ecclesiasticae et Litterariae, Manuscriptum ad typos paratum expectat Pa-

tronum, qui sumtus exprimendo suppedet.

g) Reliqua ad unum numerum referri possunt e. g.

Notarius Senioratus Gömöriensis existens, Commentationem scripsit, de Congregationibus Senioralibus, felicioribus et utilioribus reddendis.

Pro Inauguratione Bibliothecae Senioralis in Bellér paraverat Dissertationem: de benificiis effectibus Christianae Tolerantiae in Litteras, exemplo Dynastiae Belér comprobatis. Celebrandis ejusdem Bibliothecae Solemnibus, commentatorus erat, de Meritis Senioratus Gömör in litteras.

Alteri simili occasione destinaverat Versionem Virgilianae Descriptionis Rei apiariae, ex libro Georgicorum petitam, et versus slavico, ad Metrum adaptato, constantem.

Consenior existens, Projectum de reformandis et hodierno statui adaptandis Legibus Contubernii Gömöriensis, formavit. Gregorium Mispal ad Professoratum Scholae Rosennaviensis introducens, de Titulo Praeceptoris, tanquam Scholastico Docenti omnium convenientissimo, et scripsit, et locutus est.

Anno 1816. occasione inaugurandi neorecti Templi Cassoviensis, composuit, et ejati Ecclesiae dedicavit: Micas historicas, ecclesiastico-litterarias, Coetum Aug. Conf. add. Cassoviensem concorrentes.

Paravit ad typos libellum, pro Scholis inferioribus Slavicis elaboratum, sub titulo: Ekonomyka Słowenščá: aneb: Krátké Názvrení, gádky Mladež vnižších školách, když se čte, psá, počítovat, a prvnímu Náročnímu Náboženství naučila, a gíz říoku zanechatí, a na Rzeměsto aneb ě domácemu Obchodu, oddati se mjeni, prw nekterým Hospodárským Prawidlum poučená býti měla.

Occasione ea, qua, inter Ecclesiam Csetnekiensem, et ejus amotum Ministrum Andream Pazár, controversiae agitabantur, de Propositione illa: Cujus est jus vocandi, illius etiam removendi jus est, — dissertavit, et ostendit, Canonem illum, de locali et particulari Ecclesia valere non posse, si quidem Vocatio plures Actus involvat, qui praeter Electionem, locali Ecclesiae competentem, Senioratu et Superintendenti convenient.

In memoriam Jubilaei Reformationis an. 1817 celebrati elaboravit triplex scriptum. Unum illorum egit, de Martino Cyriaci Leutsoviensi, qui primus adiutor Hungaricis Wittebergensem Universitatem. Titulus scripti est sequens: Die Frage: ob Martin Cyriacus, ein Leutschauer gewesen, bei Gelegenheit der, am 30. Oct. und 1. Nov. 1817. begangenen Jubelfeyer erwogen und erörtert von L. B. etc. — Eadem occasione conscripsit: Summaria Capita de Initio, Progressu et Fatis Superintendentiae Aug. Conf. Add,

in Liberiis Regiisque Civitatibus Superioris
Ungariae Occassione anni a Reformatione
saecularis tertii 1817. delineavit L. B.

Siquidem, penes celebrationem hujus
Jubilaei, Sacramento Coenae Domini, non
habendo alium, qui ei administrasset, cum
Auditorio suo, ex manu propria usus fue-
rat: Complures ex utroque Statu viros,
contra se concitaverat. Conscriptis ergo Apolo-
giam, qua, ostendere conatus erat, ejus-
modi proxim et olim in Ecclesia primitiva in
usu fuisse, et Principiis Evangelicae Religio-
nis, ac Scripturae Sacrae, in primis in Sta-
tu necessitatis, conformem esse, et theolo-
gis nostratis, probari. Titulus scripti est.
Dissertatio super Quaestione: An Evangelici-
cus V. D. Minister ordinarius, Sacramentum
Coenae suis administrans, simul cum iis,
alique adeo ex manibus suis, seu ordinariae,
seu in casu necessitatis, sumere possit?

Anno 1816. fabricavit scriptum sub ti-
tulo: Radost ctných Predkň nad Potomcý,
genž do gegich ſtepejí wſtupují, kterau pri
Narozenj, a Počtení Ladislava Bobuška-
va Barholomeides, milého svého Wnuka
Ramenanského, v duchu widel a pocytíl.
Lad. Barholomeides, jako starý Otec geho.
Roku 1816. dně 16. Octobra.

Occasione ea, qua consilia agitabantur
de eligendo, in locum Petri Balogh, Gene-
rali Inspectore, fuissentque, qui munus hoc
Principi et Duci Ferdinandu Cobourg, Ge-
nero Principis Koháry, deferendum cupe-
rent,

rent, dissertavit Scripto: de Heris Arcis et Dy-
nastiae Murány Evangelicis, Aug. Conf.
Add. Ungaris, arctiori nexus junctis, ut De-
siderium Protestantium Aug. Conf. Add. Un-
garorum, Serenissimum Principem et Du-
cem Cobourg, Protestantium in Monarchia
Augustae Domus Austriacae Primum futu-
rum Dynastiae Murány Dominum in Gene-
ralem suum Inspectorem concupientium,
naturale, justumque fuisse, ostenderet, dis-
seruit L. B. Factum hoc, anno 1819.

Eodem anno, Solemnia inaugurationis
neo-erecti aedificii Scholastici Roseanniae
decorare voluit, sequenti Scripto Ecclesiae
ejati oblato: Roseannia Evangelica Vetus
cum Hodierna in re Scholastica et litteraria
comparata et comparanda, seu: Nonnulla
Data, Statum Scholarum Evangelicarum Ros-
naviensium veterem delineantia, occasione
ea, qua an. 1819. novum aedificium Scho-
lae solenniter inaugurabatur, collecta et ex-
hibita per L. B.

Aequo eodem anno erat ei, ad Scholam
Csetnekiensem introducendus neo-electus
Docens. Hac occasione disseveruit: de Scho-
lis Senioratus Gömöriensis, ante tempora
Tolerantiae Josephinae habitis, iisque ma-
joribus, negligenter propria pessundatis,
denuo restaurandis.

Formavit Excerpta eorum, quae ad Rem
Religionarem Protestantium in Hungaria, in
Catalogis Manuscriptorum Bibliothecae Szé-
cheniano - Regnicolaris indigitata reperiuntur,

juxta annos ita digesta, ut suo tempore, continuationi Historiae Diplomaticae, inservire possint.

Adtigit etiam nonnulla theologica, in iisque desudavit. E. g. Certum scriptum Andreae Chászar: Processus Jesu Christi contra Atheos, Naturalistas etc. intitulatum, refutare conatus erat. Cum eodem Viro, de divisione Religionis in naturalem et revealatam, sensu recentiorum sumta, scriptotenus disputavit. Cum altero Nobili. Viro de eo: num in Vet. Testamento immortalitas docetur? — concertavit etc. etc.

III. Denique fecit Collectionem Manuscriptorum, quorum aliqua proprio pugno descripsit, alia, litteris autographis, ab amicis ad eum datis aliquid ad historiam, seu civilem seu ecclesiasticam, seu litterariam continentibus replevit, alia, ex variis partim typis expressis, partim descriptis meletatibus compositus, et in volumina compedit. Constituunt haec Collectanea in folio, in forma quarta et octava Volumina circiter 40.

Haec litteraria Industria Ladislai nostri Bartholomaeides Ochtinensis, Osoribus ejus scribacitas, item pruritus scribendi dicta, iisdem judicibus, tribuebatur cupiditati lucri, putabaturque Rem ejus familiarem nimium quantum auxisse. Sed ne is Codro pauperior evadat, qui distractione librorum, imprimis Slavicorum in Hungaria, seu vi-

vere, seu ditescere vellet! Ipsi Compactores librorum, qui pro Slavis iudem cum Bibliopolis sunt, non alias subsistere valent, quam quod commercium suum, ad solos, devotionem promoventes libros, aut Scholasticos et Calendaria restringunt, et penes hos, enorme pretium compactionis, a misera plebe Slavica, solvi sibi curent. Industria ejus litteraria, Amicis ejus plus, quam ipsi profuit. E. g. Historia Naturalis Rev. Georgio Ribbay, Geographia Rev. Sam. Ambrozy.

Profit tamen, certo respectu, et illi ipsi, scilicet eo, quod, apud omnes Bonos, in aestimio fuerit. Aestimio hujus documentum manifestum quis non cernat, in Litteris 55), per Inclytam Universitatem Comitatus Gömör, in Negotio ejus Nobilitari, ad SUAM Majestatem exaratis, quae, pro Do-

53.) Litterae illae ita habent; habebantque:

Augustissimo Domino Domino Franciseo Pri-mo, Haereditario Austriae Imperatori, Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Galicie et Lodo-meriae Regi Apostolico, Archi-Duci Austriae, Magno Duci Lotharingiae et Salisburgi, Magno Principi Transylvaniae, Principi inferioris et Superioris Silesiae etc. etc. Domino, Domino no-bis naturaliter Clementissimo.

Ex Offic.

Viennae Austriae.

cumento agnitorum ejus in Republica litteraria meritorum, haberi omnino debent. Feceramus mentionem Osorum ejus, qui prefecto ei non defuerunt, sed nec deesse

Augustissime Imperator, et Rex Apostolice, Domine, Domine, nobis naturaliter Clementissime! Majestas VESTRA Sacratissima, Divorum Antenatorum Suorum Vestigia p̄e sequi cupiens, cetera inter viros tam Sago quam Toga, de Rege et Patria bene meritos, condigne remunerari asevit.

Veneramus innumera Clementiae Majestatis VESTRAE Caesareo - Regiae hac in parte eaque Illustrissima Exempla: scatent his Tabellae publicae, scatet Gloriosissimi Majestatis Vestrae Sacratissimae Regiminis Historia.

Non altius ascendimus, neque e Gremio exire necessum putamus, ut uberrimos amplissimam Benignitatem, Majestatis Vestrae Casareo - Regiae, unaque Teneritudinis paternae Fructus, statuimus. Gremialis Andreas Mariassy, ob praeclera militaria, Patriui sui, Campi Marechalli Locutentis, Uniusque Legionis Pedestris Hungaricae Proprietarii, Andree Mariassy specimina, recentius camerariatu condecoratus exstitit. Generalis Szombathelyi, imprestatas ob diuturnas, in Armis Caesareo Regis Servitiae, Benignas Armales, coram nobis nuper publicari fecit. Josephus Mumhardt, defunctus substitutus Pro Comes noster, morti proximus, Benigna naturalium prolium suarum Legitimatione consolatus est. Josepho Mihalyik Principi Francisci Roháry Dominorum Exactori, ex respectu publicorum in Toga Serytiorum, Praerogativa Nobilitaris, Clementer elargita fuit. Stephanus Pillmann, fatus functus, Ordinarius Physicus noster, ob facta cum aquis mineralibus domesticis, utilia Experimenta, Nobilitate praemium accepit.

poterant. Gessit enim officia in Senioratu etiam. Etquidem anno 1795. factus erat Scholarum in valle Csetnekiensi Decanus, post triennium scil. 1798. in Conventu Ratiokoviensi Notarius; anno 1807. in Congregatione Fekete Lehotensi Consenior, denique anno 1822. die 18. Junii in Consistorio Sebes Patakiensi Senior. Fuit ad haec Vir,

Sufficient haec, ad contestandam illimitatam, erga Gremiales etiam nostros Clementiam Majestatis Vestrae Sacratissimae Caesareo - Regiam: sufficient, ut nos ad pie devovendum Supplicantem Ladislauum Bartholomeoides, pro nunc Gremialis Possessionis Oehтиna, Ecclesie Aug. Conf. Evangelicorum V.D. Ministrum, unaque Contubernii Evangelicorum Ejusdem Aug. Conf. Gömöriensis Conseniorum, erigant.

Fatus Instans Recursum, quem praesentibus humillime advolvimus, nobis sub hodierno exhibens, sibi, aut super Nobilitate sua, Litteras nostras extradari, aut vero, in quantum, produeta hunc in finem Litteraria Instrumenta, petitam Nobilitatem suam, minus sufficienter probatura comperirentur, Rem hanc suam in via Gratiae ad Thronum Regium deferri, Benignaeque Confirmationis, Nobilitatis suae nefors vaillantia causa, Altissimo Loco commendari oravit.

Nos quidem, justae huic petitioni Supplicantis deferre cupientes adnexa numerosiora Nobilitatem ejus comprobatura Documenta, tum ipsi per volvimus, tum etiam medio Fisci nostri discutiti fecimus, comperimusque, Supplicantem hisdem signanter Originalibus sub D. Comitatus Thurocziensis Testimonialibus an. 1758. die 5. Maii, in Oppido Szent-Marton super authenticis Testium Passionibus expeditis, sufficienter edoce-

optimi licet Cordis, amicissimique, promiscuae erga omnes animi, fervidi tamen in tantum temperamenti, ac ex hoc, Politicae moderni aevi adeo, forte et ex principiis suis, ignarus, denique Veritatis, ita categoricus Propugnator, Jurium vero Ministe-

re, Jonam Bartholomaeides (Abavum, quem pro stipite ponit suum) per fatum Comitatum pro Nobili recognitonem pronunciatumque fuisse; comprimus porro, eundem Originalibus peraeque sub Q. Districtus olim His-Honthani, die 24. Febr. 1777 in Oppido Rima-Szombath, super authenticas itidem Testium Fassionibus, Largitis Testimonialibus abunde comprobare, Jonam Bartholomaeides, filium habuisse Johannem, hunc vero Danielem progenisse; comprimus denique Supplicantem, tum Testomialibus sub G. sibi a Judium et Jurassore Comitatus Honthensis die 30. Junii 1780 extradatis, quam et authenticato sub S. Matriulari Ecclesiae Evangel. Hlenoczensis Extractu evincere, se recta, naturaliter et legitimate a modo fato Daniele Bartholomaeides condescendere; comprimus itaque Exponentem Genealogiam suam a Jona Bartholomaeides, qui secundum praecallata per Comitatum Thurociensem Nobilis prouantius erat, Abavo, ut ait suo taliter connectere, immo suum, horumque non minus Antenatorum suorum, quam et multorum aliorum Bartholomaeides Hominum, Nobilitatis ab immemoriali praevigentem, cum, que imperturbatum Usum, jam diversis Testomialibus Sub A. B. C. D. E. F. et G. jam vero et Apochis, super rite depensis variis generis Nobilitaribus Taxis ac Subsidis sub H. I. K. et M. abunde remonstrare, neque Fiscum nostrum Magistratuum posteriori hae in parte quidquam in obversum habere.

rii ita strictus Defensor, ut jam vel his de causis, non potuerit non, hic vel ibi, mox

Interim siquidem Testimoniales super Nobilitate, nonnisi perfecte et evidenter edocta, omnique sane dubitationis umbra carent extra- dari possent, atque deberent: Supplicans vero, nec Benignas Armales Regias, tanquam primum Nobilitatis Usus ac Praerogativaes Fontem produceret, nec mentionata Inquisitione sub D. earun- dem in specie Deperditionem doceret, nec de- niue toties fatum Jonam, per Comitatum Thu- rociensem pro Nobili recognitum, recte eun- dem, nec aliud Jonam fuisse, quem Abavum suum stitit in Combinatione Documentorum sub D. et N. satis perspicua comprobaret, hiatusque hos, ob amissas, sub Disturbis olim intra re- gnanis Litteras, ipsem in Recursu suo reco- gnosceret, ideoque Complementi hujus Causa in Via Gratiae ad Altissimum Thronum confugere, Benignaque Confirmationem vivantiles hac in parte Nobilitatis sua Regiam experari euperet: postquam idem Supplicans, ex Notorieta etiam nostra Publica, non solum numerosiorem, eamque rudiorem, quam sibi divinitus concedita ha- betur, Plebem, ab annis 54. tam ex suggestu sa- cro, quam ad Aram, in Moralitate, atque Prae- ceptis Salvatoris, adeo eum felici successu erudi- dire sciverit ac intenderit, ut, testibus Pro- tocolliis nostris, nullius Auditorum eius, gravio- ris Cujuspiam delicti reus, severitatem Legum experiri debuerit; verum etiam omne suum, quod a sacris functionibus, vacuum habuit tempus, Musis ac Litteris magis atque magis excolendis voverit adeo, ut praeter Dissertationes, complu- raque, minoris quidem voluminis majoris atta- men Industrie ac Attentionis Opuscula, non tan- tum Memorabilis Dynastia Gremialis Caetneku- ensis, sed in specie Notitiam quoque Comitatus nostri Gömöriensis Historico-Geographicò Sta-

hujus, mox alterius incurtere Animadversiones. Scilicet, quisque nostrum suos patiturnanes Viro quoque huic non deerant debilitates.

Sed tempus est, ut ad enarrandam ultimam, Vitae, Viri hujus Epocham, accedamus.

Vix in Seniorem electus viribus et corporis et animi, sed nominanter memoriae,

tisticam, in defesso studio elaboraverit, suisque etiam, in quantum minus adjutus fuisse expensis, lucem publicam conspicere jussit. Ide nos, bene gnari intimeque convicti, culturam Litterarum, fulerum esse Regis et Regni, Vehiculum Moralitatis, Hominum Civiumque Formulariis, Promtuarium publicas privatique Securitatis ac Felicitatis, Scholam denique Status Ministeriorum, Belliducum, Judicium et Praetorum, Medicorum et Docentum: ante latis Meritis, tam de Rege et Patria, quam de Litteris ac Religione, bene meriti Suplicantis, in condignam Considerationem sumitis: non possumus non praeciarum hunc Litterarum Cultorem, unaque Moralitatis Religionisque Christi Doctorem, MAJESTATI VESTRAE Sacratissimae, de genu devovere, Clementiaeque Caesareo-Regiae finem in eum, profundi-sime in Humilitate commendare, quatenus ejus, filiique sui Joan. Ladislai Nobilitatem, Usu continuo ac longaevo roboratam, in quantum nefors vacillare videtur, ex illimitata Benignitate unaque Potestate, qua Ignobiles etiam Nobiles creare solet, Clementer confirmare, eoque tam Suplicant, ac filio ejus, quam et omnibus ceteris Litterarum Cultoribus, Sanctissimaeque Religionis Doctoribus, ad audienda quaevis praelaria, Regique et Regno proficia, Stimulum addere, MAJESTATI VESTRAE Sacratissima Be-nig-nissime dignaretur.

ad admirationem plane multorum, frangi coepit. Verosimile est, Apoplexiae, sed gratus exigui, hunc fuisse affectum. Haec, in se animadvertendo, periculum, resignandi Officii Senioralis jam Dopschae fecit, ast post biennium nonnisi in eo transactum voti compos evasit in Congregatione Csetneki die 12. April. 1824. habita. 54.)

In reliquo Altis Gratiis, Clementiaeque Caesaréo-Regiae devoti, profundissima in veneratione, homagialique in Subjectione emorimus. Ex Generali Congregatione nostre die 1. et subsequis Mensis Martii, anno Milesimo Octingentesimo Decimo Septimo in Oppido Pelszœc continuative celebrata.

MAJESTATIS VESTRAE Sacratissimæ

humillimi perpetuoque fideles Subditi.
Universitas Comitatus Gümöriensis.

54.) Vide Protocollon Sen. Aug. Conf. Add Gümöriensis, Coronianum dictum, ubi pag. —
Sequentia leges in Actis Conventus praediti.

Puncto III. Neminem nostrum latet, qualiter Pl. Ven. Dominus Senior Ladislaus Bartholomaeides, Ecclesiae Ochtinensis V. D. M. Senioratus hujus nostri Senioris longe dignissimus, Officii Senioris Resignationem, jam Dopschae intentatam, sed non acceptatam, dimisis catenus ad Incl. Ecclesiæ, de dato 3 tiae Martii anni praesentis litteris, consumaverit, omninoque ea ratione Ecclesiæ imposuerit necessitatim, ad tempus praesentis Consistorii Vota, pro Seniore Candidativa, et parandi, et Locis suis resi-gnandi:

In Ecclesia, anno adhuc 1823. mense Novembri, Capellatum sibi adjungere, necessum habuit.

Ita Laboribus, Lucubrationibus, Immolationibus consumtus, ad finem vitae suaे, lento, sed palpabili deproporabat gressu. Ultimis vitae suaे temporibus, aliena plane manu ali debuit. Curae cordique habuit Patrem filius, et quod, qua remotus praeterea officiis distentus facere potuit, fecit; sed longe plus adhuc illo fecere, ad alleviandam sortem ejus, exemplaris certe, hoc respectu filia, exemplares Amici, Spectabilis D. Marton 55.)

Cum vero, nobis quidem Evangelicis, vix ac ne vir alter superserit modus, viris, Muneribus publicis, meritisque consumtis, ponere Monumenta, quam Contestatione gratitudinis. Calamo alligatae, notoria vero sint Merita, Pl. Ven. Domini Senioris Ladislai Bartholomaeides in Orbe litterario Ecclesiasticoque, et nominarunt hoc in Senioratu nostro, ab annis 40, ut alias, ita specialiter indefeso calamo parte, per Posteritatem magis forte adhuc, quam per praesentem aetatem aestimanda:

Gensoriorum isthoc, Ei, provincia Senioris decedenti, Calamo Notariali in eo Monumen- tum ponit, quod, ad Tabulas has Publicas, et Litteras Ejus valedictorias, admodum Orationis valedictorias, Dopephæ dictæ, per extensem referri, et id inseri jubeat: Pl. Ven. Domino Ladislao Bartholomaeides. Ecclesiae Ochtinensis V. D. Ministro, titulum Senioris, ad dies vitae relinqui.

55.) Assessores Incl. Comitatus Gömör cum Kis- honthart, uniti, Alexius, et Joannes,

Dies 18. Mensis Aprilis 1825, miseriis Afflicti, curisque atque auxiliatibus Amicorum, finem adiulit, 21-ma corpus ejus sepulchro condidit, occasione illa pro conacione dicentibus, Adm. Rev. Viris, Fratribus ejus Confessariis, Joanne Madarász Resteriensis, et Adamo Bodiczky Geczelfalvensis Ecclesiarum V.D. Ministris, actum funebrem vero claudente filio, cum praelatione succincta Biographiae Patris, idiomate Slavico, ab Ara.

Leviter ossa ejus recubent!

Claudimus Biographiam hanc, ex Manuscriptis Defuncti, quantum fieri potuit et licuit, in ipsis etiam verbis fideliter desumtam, illius ipsius Defuncti Effatis Optatisque. Ita ille, de se ipso, anno adhuc 1822. mense Martio, certo loco scripsit:

Quid jam restat, quam ut ad postremna respiciam. Ex liberis meis, filium Joannem Ladislaum, anno 1810. ad Ecclesiam Köviensem vocatum, abinde jam ad Bradno translatum, 56.) Publico ser-

fili Andree Marton, condam Affinis Ladislai nostri, per Consortem Susannam, germanam Catharinæ, conjugis Ladislai, sororem.

Vivant! Iterum iterumque Vivant!

56.) Plura de hoc videre licet in Memoris ejus Hungarorum Witebergensium pag. 601. quibus vero addendum fuerit: illum, post epictum

viturum, dimisi; Filiam unicam Apolloniam

in Bradno non ex toto sexennium, an. 1823. ad Rathko - Bisztrenses transivisse, atque per Susannam Geduly, Consortem suam, Pl. Ven. Joannis Geduly, Ecclesie Tamassensis V. D. M. hoc, quo ista scribimus tempore, Ven. Senioratus Neogradiensis Senioris emeriti, Comitatus vero ejusdem nominis Assessoris, ejusque conjugis Susannae Topertzen filiam, sororem vero, Joannis V. D. Ministri Ecclesiae Abeloviensis, Danielis Pharmacopolaes Lossonzini, Elisabethae Adm. Rev. Joanni Walentinnyi in Sziragh elocstae Estherae Reverendo Paulo Honeczky in Ozdin nuptac; Bohuslai Coetus Guitensis Antistitis, Christinae Rev. Joan. Schwebla in Szino - Banya Conjugis et Godofredi Schemnitizii studentis; Kövini quidem Susannae Ludoviciae, Joannis Theodosii, atque Ladislai Bohuslai, Baradnae Caroli Apollonii, in Rathko - Bisztre Josephinae Clementinae, patrem effectum esse, atque Anno 1825. statu-
nem Bistrensem, cum Uhorszhaiensi, filio ejus Julio Bartholomaeo natali, apud Neogradien-
ses commutasse, sequentibus provisum Dimis-
sorialibus:

Testimoomium Seniorale; pro parte Adm. Rev. et Clarissimi Domini Joannis Ladislai Bartho-
lomaeides.

L. S. I. D.

Nos infrascripti vigore praesentium fidem faci-
mus palam publiceque: quod posteaquam Adm.
Rev. et Clar. Dominus Joannes Ladislau Bartho-
lomaeides, divina dirigente Cura, ex Sua, quam
hicce tenebat in Possessione Rathko - Bisztre,
I. Comitatu Gömöriensi ingremiata, Ecclesia tica

Statione ad Ecclesiam Evangelicam A. C. Uhorsz-
ka Neogradiensem evocatus. Nobis debite abi-
tum. Suum valedictionemque literarie substravis-
set: Nos, ob abitum praelari Viri justo dolore
perciti, in tesseram gratitudinis erga Ejus, Ec-
clesiae Dei, Nostroque Publico longiori jam,
prompte fideliterque navatam operam, nil am-
bigebamus dexteritatem Viri publica celebrare
laude, ultra libenterque contestantes: prae-
fatum Adm. Rev. et Claris, Virum, toto inter Nos
commorationis tempore, eum indesinenter se ex-
hibuisse V. D. Praeconem, ut quod ore doceret,
factis quoque ac vita exemplari exacte confirma-
ret. Qua laudabilis indole, praecepis Ecclesiis
nostris regendis admovetur ac facto quidem
Exordio Maneris Sacri in Ecclesia Ochtinensi
in categoriis Capellani piae reminiscientiae quon-
dam Genitoris sui. Nostris bene meriti Senioris,
post breve temporis intervallum ad Ecclesiam
Höviensem promotus, inde ad Ecclesiam Bradnen-
sem, ac denique ad Rathko - Bisztreensem legaliter
evocatus atque translatus, fidelitate indefessaque
gravitate in obueno concreto Sibi S. Munere,
eam de se excitavit existimationem: ut I. ac Ven.
Senioratus Gömöriensis A. C. opera Ejusdem in
guernanda quoque Sacra publica Re uti non in-
termitteret. Ex quo fiebat, ut primum quidem
Provincia Senioralis Vice - Notarii, deinde Ordinarii
Notarii, ac denique Consensoris condecora-
retur. Cum vero in his etiam publicis Muneri-
bus, praecepia solertia, habilitate, modestia,
concordiaque studio versaretur, sperabamus,
utilem Ejus operam Nobis ultro quoque profutu-
ram. Nunc Nostro consortio insperata erexit,
cum praegressu fatigia ex aequo pensare nequiu-
remus: Eundem Nobis valedicentem communis
hocce prosequimur Voto: Deus Ter optimus, in
eius vinea fidelissimum huedum se praestilit
Operarium, velit Eidem in nova activitatis Sphae-

57). industrio Viro Carolo Györky, Charto-

ra cumulatissime benedicere, assiduosque susci-
tare Amicos et Fautores, praelaram indolem Vi-
ri pro merito agnoscere, aestimareque non du-
bitantes.

Extradatum ex Conventu Nostro Generali
Seniorali in Possessione Vizes - Réth die ult. Maii
1225. celebrato.

Senior Adamus Szontagh Senio-
ratus Gömör Inspector. m. p.

Samuel Reisz, m. s:
Senior.

per Joannem Petrovics. m. p.
I. ac Ven. Senioratus A. C. Gö-
möriensis Ord. Notarium,
Eccl. Ev. A. C. Dopschenensis
V. D. Ministrum.

57.) Die theuerste Schwester Apollonia! sey hie-
mit, durch mich, der gebührende Dank öff-
entlich gezollt. Unsere gute Mutter kanntest
DV zu wenig. Sie starb für Dich zu früh. Um
desto mehr schenkest DV die kindliche Liebe
dem theuern Vater. Ja! DV vorzüglich
bist seine Stütze im Alter, DV seine Pflege-
rin und Wärterin in seiner letzten Krankheit
gewesen. Ich, als von Euch abwesend, und
durch meine Amtspflichten zu meiner Gemeinde
gebunden sah mich genöthigt, die Bürde, die
uns Beide drückte, gröstentheils, auf Dich zu
wälzen. Und mit welcher Geduld ertrugst DV
nicht alles dieses! o! es wäre in der That zu
wünschen, dass alle Töchter Dir gleich wür-
den! Gott segne Dich, meine Apolonia! so
spreche ich zu Dir, im Nahmen des verstor-
benen Vaters, und meinen eigenen.

paego Ochtinensi nuper elocavi 58) Publi-
co, partim in locali Ecclesiae, partim in Se-
nioratu ab an. 1783. operam impendi. Quid
jam senex solitarius aliud cogitare possum,
quam illud: ich habe ausgedient? Quid aliud
restat, quam ut me ad exitum ex hac mor-
tali vita componam? Deo, pro praestitis-
Beneficiis gratias agam? Documentorum pro-
videntiae ejus in me misero tota vita con-
spicuorum, semper memor sim? His, ad
spem melioris vitae capessendam et confir-
mandam memet excitem? Eandem, adpli-
catione meritorum Christi, vigore fidei sal-
vificae, confortem, et acerbam errorum
et vitiorum, mihi tota vita adhaerentium,
Recordationem, fiducia in satisfactione Chri-
sti, pro poenitentibus, juxta principia et
Dogmata Religionis Evangelicae, cui tota
vita addictus fui, praestita, emolliam et le-
niam? Concludo ergo, suspirio illo vere
Evangelico: Domine! propitius esto mihi
peccatori! ne intres Domine, cum servo
TVO in judicium.

58.) Praeter hos duos liberos, progeneraverat
Ladislaus noster, cum Consorte sua Catharina
alios duos adhuc, Lydiam Eleonoram scilicet,
atque Paulum Polycarpum, qui vero, in infan-
tia mortui, Matrem et Patrem ad Coelites prea-
cessere.

A d i t a m e n t u m .

1.) Labor hic, inter Fautores et Amicos Ejus, cuius Cineribus destinatus habetur, gratis distribuetur. Quodsi tamen non nemo forte inveniretur, qui oblatum sibi Exemplar sponte praemiare cuperet, id, ut Alumneo Cel. Scholae Nationalis Aug. Conf. Add. Rosenavensis in Beneficium cedat, quare, seu Spect. ac Clarissimo Domino Rectori Andreeae Farkas, seu Clarissimo Domino Professori, simulque Alumnei Ephoro Gregorio Mis Pall admanuetur, precatur Auctor.

2.) Idem optat: ne quis Imagine, Opusculo huic adnexa, respectu habito ad Artem sculptoriam offendatur. Scilicet Productum illa est, hominis, qui uti Artem delineandi, ita et artem Sculptoriam, nunquam didicit. Cujus?

Illius ipsius Ladislai Bartholomaeides, Patris, nobis et in Cineribus dilecti. —

R. 96 E. / Anell
1800

3

